

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Prevence kriminality vybrané obce

Štěpánka Kubů

Bakalářská práce
2018

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Štěpánka Kubů**
Osobní číslo: **E15837**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Prevence kriminality vybrané obce**
Žadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce si klade za cíl zhodnotit preventivní opatření zaměřená na snížení kriminality ve vybrané obci. Součástí práce bude řada řízených rozhovorů. Na základě provedené analýzy bude možné navrhnout doporučení pro stávající praxi.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů z oblasti prevence kriminality.
- Analýza prevence kriminality ve vybrané obci.
- Formulace závěrů a návrh doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MARTÍNEK, Z. Agresivita a kriminalita školní mládeže. Praha: Grada publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.

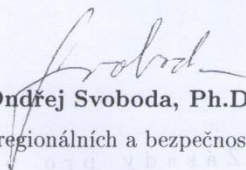
MATOUŠEK, O. a MATOUŠKOVÁ, A. Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-825-8.

MORAVCOVÁ, E., PODANÁ, Z. a BURIÁNEK, J. Delikvence mládeže - Trendy a souvislosti. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-860-3.

MOULISOVÁ, M. a ZOUBKOVÁ, I. Kriminologie a prevence kriminality. Praha: Armex Publishing, 2004. ISBN 80-86795-05-5.

NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. Praha: Aspi, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5.

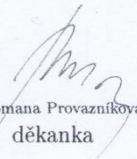
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Ondřej Svoboda, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

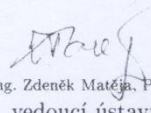
Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.

děkanka

L.S.

Ing. Zdeněk Matějka, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na mou práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

Kubů Štěpánka

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Ondřeji Svobodovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a konzultace problémů, které mi poskytl při zpracování závěrečné práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Heleně Honkiszové z Městské policie Kolín za spolupráci, pomoc, poskytování materiálů a časté konzultace. V neposlední řadě bych také ráda poděkovala své rodině za oporu a trpělivost nejenom během psaní této práce, ale i po dobu celého studia.

ANOTACE

Bakalářská práce „Prevence kriminality vybrané obce“ se zabývá preventivními aktivitami v obci Kolín. Dále se věnuje vyhodnocení efektu stěžejní preventivní aktivity Městské policie. Analytická část práce spočívá v uskutečnění dotazníkového šetření a čtyř řízených rozhovorů. Cílem práce je zhodnotit preventivní opatření zaměřená na snížení kriminality ve vybrané obci a na základě vyhodnocení analýzy navrhnout doporučení. Výsledkem práce je návrh doporučení pro zlepšení efektu preventivní činnosti prováděné na základních školách.

KLÍČOVÁ SLOVA

Prevence, kriminalita, prevence kriminality, bezpečnost, mládež, preventivní činnosti

TITLE

The prevention of the delinquency in chosen region

ANNOTATION

The Bachelor thesis “The prevention of the delinquency in chosen region” deals with the preventive activities in Kolín region. It is also dealing with evaluation of the effect of the main preventive activity of The Municipal Police. The analytical part is based on questionnaire survey and four structured interviews. Purpose of this thesis is to evaluate preventive precautions focused on reduction of criminality in chosen region and to suggest recommendation based on the analysis. The result of the thesis is suggested recommendation for improving the effect of preventive activity at primary schools.

KEYWORDS

Prevention, criminality, the prevention of the delinquency, safety, youth, preventive activities

OBSAH

ÚVOD	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.1 Kriminalita	12
1.2 Prevence kriminality	15
2 KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE	17
2.1 Vývoj kriminality v České republice	17
2.2 Prevence kriminality v České republice	19
3 KRIMINALITA VE VYBRANÉM REGIONU	23
3.1 Charakteristika města Kolín.....	23
3.2 Kriminalita v Kolíně	25
3.3 Bezpečnost v Kolíně	26
3.4 Prevence kriminality v Kolíně	28
4 ANALÝZA EFEKTU OSVĚTOVÝCH BESED MP KOLÍN.....	31
4.1 Preventivní činnosti Městské policie Kolín	31
4.2 Efekt osvětových besed v 5. třídách základních škol	36
4.3 Efekt osvětových besed v 9. třídách základních škol	43
4.4 Návrh opatření	49
ZÁVĚR	56
POUŽITÁ LITERATURA	57
SEZNAM PŘÍLOH	60

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Vývoj registrované a objasněné kriminality v ČR v letech 2007 až 2016.....	17
Obrázek 2: Podíl jednotlivých druhů trestné činnosti v roce 2016.....	18
Obrázek 3: Struktura systému prevence kriminality ČR.....	22
Obrázek 4: Rozdělení města Kolín do 4 katastrálních území.....	24
Obrázek 5: Vývoj počtu obyvatel v Kolíně v letech 1971-2016.....	25
Obrázek 6: Celkový počet zjištěných trestných činů v Kolíně v letech 2013-2017.....	25
Obrázek 7: Celková objasněnost trestných činů v letech 2013-2017.....	26
Obrázek 8: Schéma postupu výzkumu.....	31
Obrázek 9: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 5. B 2. ZŠ bezprostředně po besedě ...	37
Obrázek 10: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 5. A 4. ZŠ bezprostředně po besedě.	37
Obrázek 11: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 5. B 2. ZŠ.....	38
Obrázek 12: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 5. A 4. ZŠ.....	38
Obrázek 13: Dlouhodobý efekt besedy v 2. ZŠ 5. B.....	40
Obrázek 14: Dlouhodobý efekt besedy 4. ZŠ 5. A.....	40
Obrázek 15: Odpovědi žáků 5. ročníků na otázku 17.....	43
Obrázek 16: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 2. ZŠ 9. A bezprostředně po besedě.	44
Obrázek 17: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 4. ZŠ 9. A bezprostředně po besedě.	44
Obrázek 18: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 2. ZŠ 9. A.....	45
Obrázek 19: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 4. ZŠ 9. A.....	45
Obrázek 20: Dlouhodobý efekt besedy v 2. ZŠ 9. A.....	46
Obrázek 21: Dlouhodobý efekt besedy v 4. ZŠ 9. A.....	46
Obrázek 22: Odpovědi žáků 9. ročníků na otázku 17.....	48

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Tabulka 1: Kategorizace otázek dle přísného a mírného hodnocení v 5. třídách.....	41
Tabulka 2: Kategorizace otázek v 5. třídách.....	42
Tabulka 3: Kategorizace otázek dle přísného a mírného hodnocení v 9. třídách.....	47
Tabulka 4: Kategorizace otázek v 9. třídách.....	48
Tabulka 5: Přehled problematických otázek, na které je třeba se zaměřit.....	53

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
DDM	Dům dětí a mládeže
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
MP	Městská Policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Sb.	Sbírka zákonů
TČ	Trestný čin
ZŠ	Základní škola

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá analýzou preventivních činností v obci Kolín. Práce je zaměřena na aktivity spojené s prevencí kriminality na místní úrovni. Problematika kriminality je v dnešní době velice aktuálním tématem, na které je třeba se zaměřit. Preventivní činnosti mají za úkol kriminalitě předcházet, zvyšovat pocit bezpečí občanů a snižovat nebo eliminovat její negativní dopady na společnost. Pocit bezpečí je pro občany jednou z důležitých základních potřeb, a právě preventivní činnosti mohou vést k posílení jejich pocitu bezpečí. Téměř každý občan je ohrožen kriminalitou a je důležité této kriminalitě předcházet a být na ni připraven. Součástí této práce je charakteristika institucí zajišťujících bezpečnost občanů v regionu.

Bakalářská práce je složena ze čtyř hlavních kapitol. První kapitola je věnována vymezení základních pojmů z oblasti prevence kriminality, jako je pojem kriminalita, druhy kriminality, účastníci trestného činu, kriminalita mládeže a prevence kriminality.

Druhá kapitola je zaměřená na kriminalitu v České republice. Bude přiblížen její vývoj v posledních letech a podíl jednotlivých trestných činů na celkové kriminalitě. Dále se kapitola věnuje zajišťování bezpečnosti v České republice, Bezpečnostnímu systému ČR a legislativě související s touto problematikou. Poslední částí této kapitoly je systém prevence kriminality České republiky, její úrovně a legislativní úprava.

Třetí kapitola této práce je věnována již konkrétní obci. V rámci kapitoly je charakterizováno město Kolín z hlediska obecného, geografického, ale také demografického. Součástí kapitoly je i rozdělení města do čtyř katastrálních území a 10 městských částí. Dále je kapitola soustředěna na vývoj kriminality v Kolíně, instituce zajišťující bezpečnost a řadu preventivních opatření na místní úrovni prevence kriminality. V této části práce je také popsán projekt s názvem „Bezpečný Kolín“, který je nedílnou součástí zajišťování prevence kriminality v tomto regionu. Z důvodu velkého počtu preventivních aktivit, probíhajících ve městě Kolín, je pro zhodnocení preventivních opatření vybrána pouze jedna aktivita působící na skupinu nejzranitelnějších občanů – žáky základních škol.

Čtvrtá a zároveň poslední kapitola se zabývá analýzou osvětových besed Městské policie Kolín v rámci prevence kriminality na základních školách. Pro tuto analýzu jsou vybrány dvě základní školy, kde je uskutečněno dotazníkové šetření sloužící k vyhodnocení efektu zkoumaných osvětových besed. Součástí kapitoly je řada řízených rozhovorů s paní

Honkiszovou, která je preventistkou a tiskovou mluvčí Městské policie Kolín. Dále pak s učiteli vyučujícími na vybraných základních školách. V závěru kapitoly jsou navržnuta doporučení pro oddělení prevence Městské policie Kolín a pro vyučující na základních školách, vedoucí ke zvýšení efektu preventivních činností. Cílem práce je tedy zhodnotit preventivní opatření zaměřená na snížení kriminality ve vybrané obci a na základě vyhodnocení analýzy navrhnout doporučení.

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V úvodu této práce je mým úkolem vymezit a vysvětlit základní pojmy z oblasti prevence kriminality, které budou užity v této práci k lepšímu porozumění problematiky.

1.1 Kriminalita

Kriminalita je souhrn trestných činů (TČ), které byly spáchány ať úmyslně či z nedbalosti. Trestným činem označujeme čin nebezpečný pro společnost, který má znaky uvedené v Trestném zákoně. Je to zpravidla aktivní konání, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost se určuje dle významu chráněného zájmu, který byl činem dotknutý, způsobu vykonání trestného činu, dle jeho následků a okolností, za kterých byl spáchán. Kriminalita je sociálně patologický jev, který lze považovat za nežádoucí ve společnosti a nenormální. Mezi takové jevy patří deviantní jednání, za které se ve společnosti udělují sankce. V současnosti řadíme mezi takové jevy například delikvenci, kriminalitu, závislosti na drogách, sebevraždnost, rasismus, šikanu, agresivitu nebo třeba i prostituci. Kriminalita patří k závažným sociálně patologickým formám chování a v současnosti představuje nejen celospolečenský, ale i globální problém lidstva (Kraus et al. 2010).

Kriminalitou se zabývá věda, která se nazývá kriminologie. Pojem kriminologie pochází z latinského slova *crimen* – zločin, provinění a řeckého slova *logos*, což znamená učení. Z toho vyplývá, že kriminologie je věda, která pojednává o zavinění nějakého zločinu, provinění proti normám společnosti. „Kriminologie je věda o kriminalitě (zločinnosti), o jejích pachatelích a obětech a o její kontrole“ (Novotný a Zapletal 2008).

Další pojmy, které souvisí s kriminalitou, jsou například stav kriminality, index kriminality, struktura a dynamika kriminality (Kraus et al. 2010):

- **Stav kriminality:** početnost, kvantitativní charakteristika trestné činnosti, trestných činů a osob, které je spáchali.
- **Index kriminality:** slouží k vyhodnocení stavu kriminality, vyjadřuje úroveň kriminality v určitém regionu. Vypočítáme ho jako poměr počtu trestných činů ku počtu obyvatel v daném regionu.
- **Struktura kriminality:** vyjadřuje fakt, že kriminalita se skládá z různorodé trestné činnosti (násilná, majetková, mravnostní, ostatní) a umožňuje nám ji rozdělit podle různých kritérií (např. věk, pohlaví, vzdělání, majetkové poměry, apod.).
- **Dynamika kriminality:** změny stavu a struktury trestné činnosti.

Kriminalitu lze rozdělit na kriminalitu **zjevnou** a **latentní**. Kriminalita zjevná zahrnuje veškeré trestné činy, které byly nahlášeny, zjištěny nebo objeveny. Patří sem i trestné činy, které byly objasněné. Naopak kriminalita latentní neboli skrytá, je kriminalitou nezjištěnou. Patří sem například korupce, pašování zboží, týrání zvířat nebo pojišťovací a celní podvody (Novotný a Zapletal 2008).

Dále můžeme kriminalitu rozdělit na (Kuchta a Válková 2005):

- **Násilnou kriminalitu:** obecně definována jako úmyslné užití fyzického násilí nebo pohrůžky vůči osobě. Mezi nejčastější násilnou kriminalitu patří například zabití, vraždy, loupež, vydírání, rvačka, ublížení na zdraví nebo únos dítěte.
- **Majetkovou kriminalitu:** nejčastější druh kriminality, který tvoří více než 55 % trestných činů. Rozdělujeme ji do tří skupin. Do první skupiny patří TČ, které směřují k obohacení pachatele. Spadá sem krádež, lichva, zpronevěra. Druhou skupinu tvoří TČ, které spočívají v úmyslném poškození cizího majetku a do třetí skupiny patří podílnictví a praní špinavých peněz.
- **Hospodářskou kriminalitu:** je tvořena TČ proti měně a platebním prostředkům, burzovní a bankovní trestná činnosti, počítačové zločiny, podvádění spotřebitelů a podobně.
- **Mravnostní kriminalitu:** představuje pouze malou část zjištěných trestných činů. Patří sem znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití, šíření pornografie, kuplířství, obchodování s lidmi nebo soulož mezi příbuznými.

Nyní přejdeme k otázce, kdo se trestného činu účastní. Kriminologie rozlišuje několik druhů účastníků trestného činu: pachatele, spolupachatele, organizátora, návodce, pomocníka a oběť.

Pachatel je fyzická osoba, která se sama dopustila trestného činu. Je to osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky trestného činu a dovršila požadovaného věku zákonem. Kriminologie předpokládá, že kriminální chování je součástí osobnosti jedince a že je třeba zjistit příčiny tohoto chování. Pokud zjistíme příčiny, můžeme pak jeho chování změnit nebo napravit. Původ příčin chování pachatele může být ve všech třech rovinách jedince – biologické, psychické nebo sociální. Nejčastěji příčiny vychází z prvních dvou rovin. Obecně lze předpokládat, že buď se osobnost pachatele naprosto liší od nepachatele nebo se od něj liší pouze v některých směrech nebo se kriminálnímu chování naučil. Pachatele můžeme klasifikovat dle různých hledisek. Těmito hledisky mohou být například míra zapojenosti

do trestné činnosti, osobnostní charakteristiky, záměr trestné činnosti, odlišnost od nepachatelů a tak podobně (Zoubková a Moulisová 2004).

Pokud se na spáchání trestného činu účastní více osob a podílí se na činu zhruba stejným podílem, jedná se o **spolupachatelství**. Jsou to osoby, které spáchaly TČ společným jednáním a každý z nich odpovídá za své činy, jako by jej spáchal sám. Někdy však může dojít k rozdělení rolí. To znamená, že některé osoby mohou pouze vytvářet vhodné podmínky a zázemí pro osoby, které samotný TČ spáchají. Tyto osoby nazýváme účastníky TČ a i ony jsou postiženy trestním zákonem. Mezi nejčastější druhy účastníků TČ patří organizátor, návodce a pomocník. **Organizátorem** je ta osoba, která trestný čin organizovala a řídila. Ten, kdo vzbudil v jiné osobě rozhodnutí nebo touhu trestný čin spáchat je označován jako **návodce**. Třetím druhem účastníků TČ je pomocník. Pomocníkem je ten, kdo pachateli pomáhal umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu. Jde například o pomoc v podobě opatření potřebných prostředků, vylákání osoby na místo činu, odstranění překážek, rad, hlídání při činu nebo poskytnutí osobních informací. Toto účastnictví trestného činu je zcela stejně trestné jako pachatelství (Novotný a Zapletal 2008).

Naproti pachateli zde vystupuje **oběť**. Obětí může být pouze fyzická osoba, nikoli právnická. V užším pojetí je za oběť označována každá osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví nebo jí byla způsobena majetková či nemajetková újma nebo byl na její úkor pachatel obohacen. V širším pojetí jsou za oběť považovány i osoby blízké, kterých se týká následek trestného činu. Například pozůstalé osoby po oběti, které byla způsobena smrt. Zákon udává, že s obětí se musí jednat a zacházet citlivě, je třeba respektovat její individuální potřeby a přihlížet k povaze TČ. Zákon také definuje zvláštní práva zvláště zranitelných obětí, kterými jsou oběti mladší 18 let, oběti s hendikepem nebo smyslovým poškozením, oběti TČ obchodování s lidmi a oběti násilí, pohrůžky násilí nebo sexuálního zneužití (Policie ČR, 2017b).

Vědní odvětví kriminologie, které se zabývá především osobností obětí, se nazývá viktimologie. Dále se také zabývá vztahy mezi pachatelem a obětí, rolí obětí při vzniku, odhalování, vyšetřování trestného činu a soudním projednáváním, pomocí obětem, způsoby odškodňování a rehabilitací obětí a také ochranou občanů před tím, aby se stali oběťmi. Viktimologie je nejvíce užitečná pro prevenci kriminality, jelikož studuje zejména podíl viny poškozeného na trestné činnosti. Cílem je vytvořit náměty a doporučení, jak předejít situacím, ze kterých by mohla vzniknout kriminalita (Zoubková a Moulisová 2004).

Jednou z nejvíce rizikových skupin, které mají předpoklady k tomu, aby se staly obětí trestného činu jsou děti a senioři. Proto se této skupině budu věnovat i v dalších částech práce.

Kriminalita mládeže

Jedním z klíčových kriminologických pojmů ve vztahu k mládeži je pojem kriminalita mládeže. Jde o porušení zákona mladými lidmi zejména ve věku od 15 do 18 let, ale i osobami blízkými tomuto věku (mladšími i staršími). Častou příčinou kriminálního chování mládeže je nevhodná výchova nejenom doma, ale i ve škole, nedostatečná podpora a porozumění rodiny a přátel, uspěchanost doby a nadměrné užívání techniky, která z mládeže dělá neschopné vypořádat se s každodenní realitou. Kriminální chování mládeže se projevuje nejčastěji agresí, šikanou, záškoláctvím, lhaním nebo krádeží. Všechny tyto projevy jsou však často pouze formou obrany a dávají tak najevo neschopnost řešit nejrůznější životní situace (Martínek 2009).

Kriminalita mládeže patří v současnosti k hlavním tématům z oblasti kriminologie. V raném věku člověka lze stále napravit jeho chování a lze jej opětovně začlenit do společnosti, proto je studium nezákonného a problémového chování velmi důležité. Prevence kriminality proto bývá často zaměřována právě na tuto věkovou kategorii (Moravcová et al. 2015).

Při analýze delikvence a kriminality mládeže se musí přihlížet na osobnost účastníka těchto jevů. Pachatele z řad dětí a mládeže rozlišujeme do třech kategorií (Kiczko a Adamčíková 1997):

- **Děti do 15 let (predelikvence):** mohou se dopustit konání, které má znaky trestného činu, nejsou však trestně odpovědné.
- **Mladiství pachatelé (juvenilní delikvence):** pachatelé ve věku od 15 do 18 let. Jsou již relativně odpovědní za trestné činy, ale trestné stíhání a samotné tresty jsou odlišně upraveny. Je třeba přihlížet na nezralost pachatele.
- **Mladí dospělí pachatelé (kriminalita mládeže):** pachatelé ve věku, který je blízký věku mladistvého, tzn. ve věku od 18 do 24 let.

1.2 Prevence kriminality

Pojem prevence je odvozený z latinského slova „praeventus“ a v překladu znamená předcházení. Je to činnost, která směřuje k předcházení a snižování působení negativních jevů a vede k ochraně před potencionálním ohrožením (Kraus et al. 2010).

Prevence kriminality je pak soubor opatření, které vytváří státní, veřejnoprávní i soukromoprávní subjekty za účelem předcházení páchaní kriminality a snižování obav, které vznikají ve spojitosti s kriminalitou. Cílem těchto opatření je působení na možné pachatele a jejich potenciální oběti a snižování kriminality (Ministerstvo vnitra ČR 2016).

Prevenci kriminality lze rozdělit dle obsahu do třech forem (Novotný a Zapletal 2008):

- a) **Sociální prevence:** všeobecná prevence všech sociálně-patologických jevů. Podstatou je vytváření příznivých společenských podmínek v oblasti sociální, ekonomické, kulturní, výchovné, v oblasti duchovního rozvoje a zkvalitnění životní úrovně. Je zaměřená také na změnu nepříznivých ekonomických, kulturních, společenských a dalších podmínek prostředí, které se mohou stát kriminogenními faktory. Jde o snahu vytvořit takové podmínky, aby se člověk nestal pachatelem TČ.
- b) **Situační prevence:** specificky orientovaná na ochranu veřejného pořádku, kriminalitu, zdraví, život, bezpečnost a majetek občanů. Na jedné straně stěžuje pachateli spáchat TČ nebo jiný delikt a na straně druhé zvyšuje pravděpodobnost odhalení pachatele. Podstatou je, že specifické druhy kriminality se objevují v určitém čase, na určitém místě, za určitých okolností a je snadné tyto situace měnit tak, aby se předešlo páchaní kriminality.
- c) **Viktimologická prevence:** také specificky orientovaná prevence kriminality, která se snaží zajistit, aby se člověk nestal obětí TČ. Zahrnuje přípravu lidí na osvojení si a uplatňování preventivních opatření, které by mohly snížit riziko ohrožení kriminalitou (Novotný a Zapletal 2008).

Dále můžeme prevenci kriminality rozdělit dle okruhu adresátů, kterým je určena na (Novotný a Zapletal 2008):

- a) **Primární prevence:** všeobecné preventivní působení na lidi, situace a objekty.
- b) **Sekundární prevence:** orientována na rizikové osoby, u kterých se předpokládá, že by se mohli stát pachateli nebo oběťmi TČ.
- c) **Terciární prevence:** orientována na pachatele a oběti, které se již dopustili TČ. Podstatou je resocializace osob s kriminální historií.

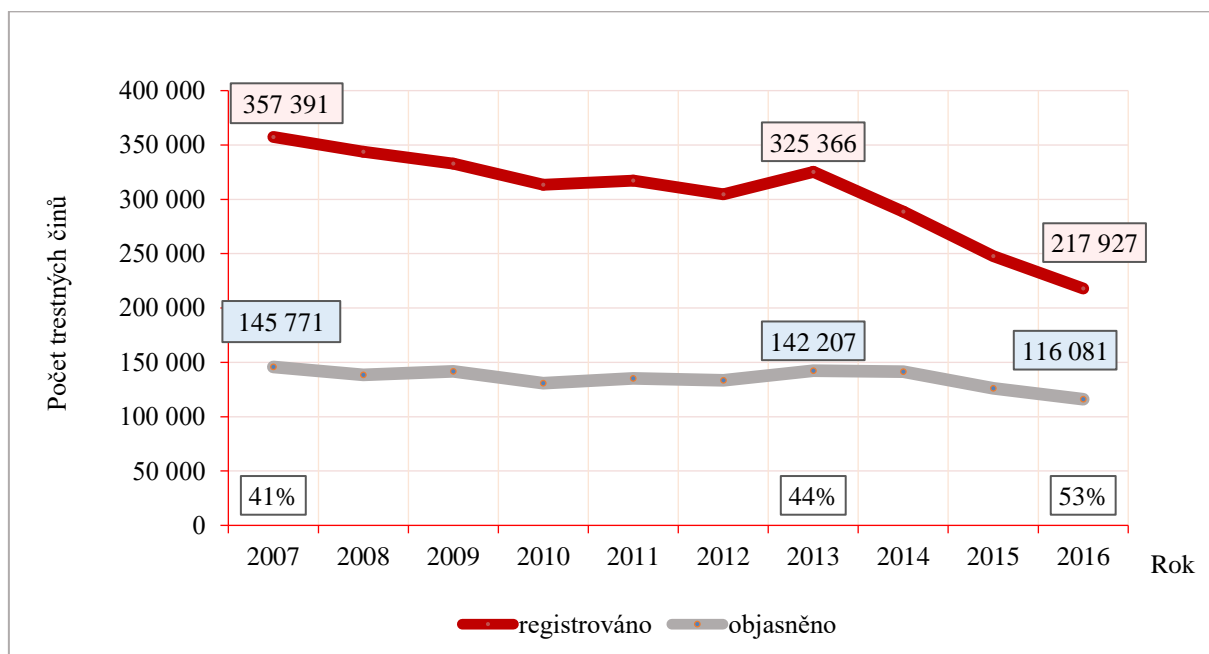
2 KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE

V této kapitole se budu věnovat vývoji kriminality v České republice v posledních letech. Bude zjišťováno, zda kriminalita stoupá či klesá a zda má systém prevence kriminality nějaký význam a dopad. Kapitola se zaměří nejen na kriminalitu objasněnou, ale i na kriminalitu registrovanou. Dále se tato kapitola bude věnovat podílům jednotlivých trestných činů v roce 2016 a systému prevence kriminality v České republice.

2.1 Vývoj kriminality v České republice

Kriminalita je jedním z hlavních témat společnosti současné doby. V České republice zaznamenáváme klesající trend již několik po sobě jdoucích let. Jak je vidět na obrázku 1, policisté zaznamenali v roce 2016 o 139 464 trestných činů méně než v roce 2007. Od roku 2015 klesla registrovaná kriminalita o 12 %. Mírný nárůst počtu trestných činů pak proběhl v roce 2013 zhruba o 7 %. Na tomto nárůstu se podílela amnestie vyhlášená tehdejším prezidentem Václavem Klausem. Více než polovina pachatelů byla totiž tvořena recidivisty.

Pokles registrovaných trestných činů byl zaznamenán ve všech krajích. Největší snížení počtu trestných činů bylo zaevidováno v kraji Liberec a to o 17,6 %. 15 % snížení bylo pak zaznamenáno v Královéhradeckém kraji a o 14,1 % v kraji Jihočeském.

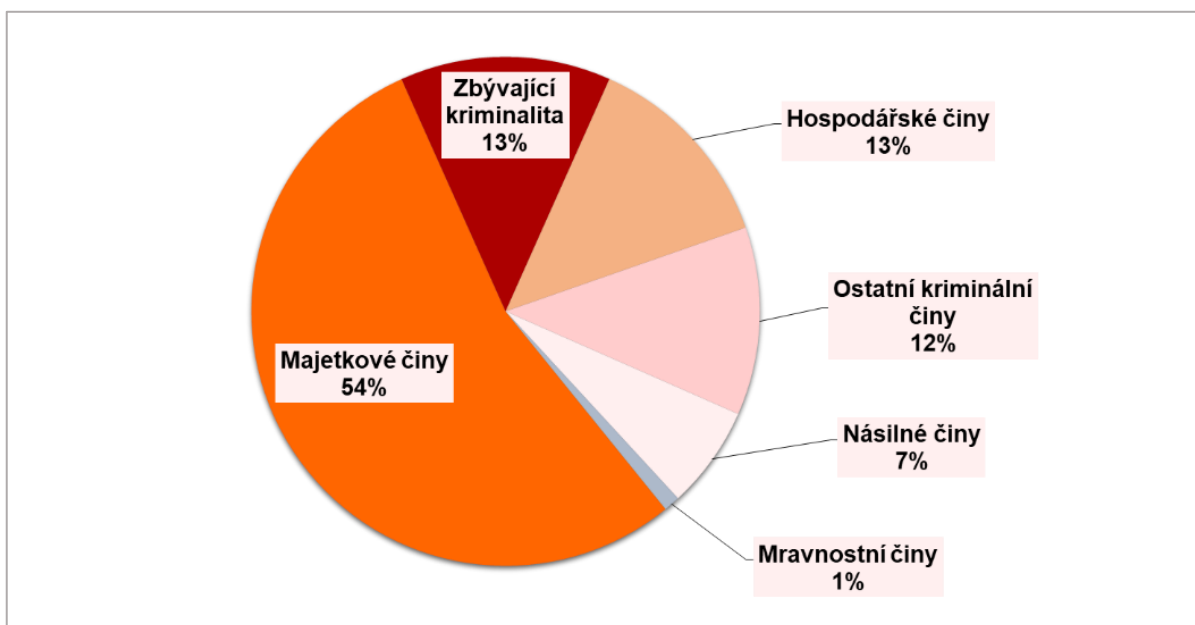
Obrázek 1: Vývoj registrované a objasněné kriminality v ČR v letech 2007 až 2016

Zdroj: Policie ČR, 2017a

Pokud se zaměříme na průběh objasněných trestných činů v České republice, tak i tento trend má velice pozitivní průběh. Počet objasněných trestných činů neustále stoupá. V roce

2016 registrujeme 53 % objasněných trestných činů. Oproti roku 2013 sledujeme nárůst o 9 % a oproti roku 2007 o 12 %.

Nejčastějším druhem trestné činnosti je všeobecně trestní činnost majetková. Stejně tak tomu bylo i v roce 2016. Jak je vidět na obrázku 2, majetkové činy tvořily 54 % trestné činnosti. Další podstatnou část trestné činnosti zaujímají činy hospodářské a to 13 %. Dalších 13 % pak tvoří zbývající kriminalita, 7 % násilné činy a 1 % činy mravnostní. V roce 2016 tedy nejčastěji docházelo k prostým krádežím a krádežím vloupáním. (Policie ČR, 2017a)

Obrázek 2: Podíl jednotlivých druhů trestné činnosti v roce 2016

Zdroj: Policie ČR, 2017a

Řízení a organizace v oblasti bezpečnosti

Zajištění bezpečnosti patří k základním funkcím státu, je tedy zejména na jeho ústavních orgánech, aby tuto bezpečnost realizovaly. Vrcholným ústavním orgánem je vláda, která zodpovídá za zajišťování bezpečnosti ČR. V České republice existuje spousta dokumentů, které se zabývají bezpečností obyvatel. Rozhodla jsem se vybrat pouze pár nejdůležitějších. Prvním dokumentem je zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Další dokumenty zabývající se bezpečností jsou například Ústava České republiky, zákon č. 1/1993 Sb., Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. O bezpečnosti České republiky, zákon č. 141/1961 Sb. O trestním řízení soudním, zákon č. 273/2008 Sb. O Policii ČR, zákon č. 553/1991 Sb. O obecní policii, zákon č. 218/2003 Sb. O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů.

Dále je bezpečnost v ČR zajišťována bezpečnostní politikou státu, kterou určuje vláda. Základním dokumentem této politiky je Bezpečnostní strategie České republiky, která je zpracovávána ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Parlamentem ČR. Funkci institucionálního rámce při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky pak plní Bezpečnostní systém ČR. Jeho základní funkcí je řízení a koordinace činností jednotlivých složek zajišťujících bezpečnost v zemi. Jedním z cílů Bezpečnostního systému je i snižování kriminality. Je to nástroj, který slouží pro účinné zvládnutí krizových situací, ale i zajišťuje prevenci a přípravu na možné krizové situace a jejich včasnou identifikaci a varování (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR 2015).

2.2 Prevence kriminality v České republice

Do kriminální prevence spadají všechny aktivity, které směřují k předcházení páchaní TČ a k snižování jejich výskytu. Cílem je neutralizace příčin a podmínek vzniku kriminogenních faktorů. Představuje pokus o eliminaci trestné činnosti ještě před jejím započítáním, ale i po ní. Předmětem kriminální prevence je tedy represe a prevence. Represe představuje důsledky kriminogenního vývoje a prevence naopak příčiny a podmínky kriminality. Represivní a preventivní strategie se musí vzájemně doplňovat, jelikož i represe je součástí prevence a slouží k předcházení TČ v budoucnu.

Na prevenci kriminality se podílí subjekty preventivního působení, a to nejenom orgány v trestním řízení, ale také státní instituce působící v oblasti sociální kontroly, nestátní instituce, zájmová sdružení občanů, nadace, občanské iniciativy a jiné. Velkou úlohu na preventivních aktivitách mají ale také zastupitelstva statutárních měst, obcí s rozšířenou působností a pověřených obcí v rámci zajištění vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku.

Nejdůležitějším dokumentem, který zastřešuje prevenci kriminality České republiky, je Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020, kterou vytváří Ministerstvo vnitra. Tato vládní strategie určuje cíle, priority vládní politiky a principy v oblasti prevence kriminality. Popisuje, co by měl systém prevence kriminality ČR obsahovat na všech třech úrovních – státní, krajské, obecní. Vyplývá ze statistických údajů, bezpečnostních analýz a doporučení odborných institucí a orgánů. Dále také popisuje práci s pachateli trestné činnosti, pomoc obětem trestné činnosti a práci s mládeží a dětmi. V tomto dokumentu také nalezneme nová rizika a komplexní přístupy k prevenci kriminality v rizikových lokalitách. Implementačním plánem k tomuto dokumentu je Akční plán prevence kriminality na léta 2016-2020 (Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, 2017).

Systém prevence kriminality v České republice se skládá z pěti subjektů (pilířů). První pilíř je tvořen programy prevence kriminality, které vytváří jednotlivé ústřední orgány státní správy. Preventivní programy samosprávných orgánů měst a obcí spadají do pilíře druhého. Třetí pilíř pak tvoří programy nevládních institucí jako jsou například zájmová sdružení občanů, nadace, církve a jiné. Předposlední pilíř, tedy čtvrtý, obsahuje preventivní programy bezpečnostních složek. Patří sem preventivní působení Policie ČR, Preventivně informační skupiny Policie ČR, možnost zřízení obecní policie. Poslední pilíř obsahuje preventivní aktivity podnikatelských subjektů. Bezpečnostní služby poskytují buď služby pátrací, detektivní nebo ochranné či hlídací (Zoubková a Moulisová 2004).

Systém prevence kriminality ČR je organizován ve třech úrovních. Jeho schéma je zobrazeno na obrázku 3.

- **Meziresortní úroveň:** spolupráce mezi resorty, která spočívá ve vytváření preventivní politiky vlády ve vztahu k obecné kriminalitě. Má za úkol koordinovat preventivní činnosti jednotlivých resortů a podněcování nových preventivních aktivit. Patří sem Republikový výbor pro prevenci kriminality a Poradní sbor pro situační prevenci kriminality. Republikový výbor pro prevenci kriminality spravuje Ministerstvo vnitra a nese odpovědnost za preventivní činnosti jednotlivých pilířů, koordinuje je a organizuje. Předmětem jeho činnosti je vytváření preventivní politiky vlády na meziresortní úrovni. Dále tuto politiku konkretizuje na místní úrovni. Nese také odpovědnost za dotace na projekty týkající se prevence kriminality, o které žádají jednotlivá města. Předsedou Republikového výboru pro prevenci kriminality je ministr vnitra a místopředsedou jeho první náměstek. Dalšími členy výboru jsou pak zástupci ministerstev, Nejvyššího státního zastupitelství, Policejního prezidia, Generálního ředitelství cel a vězeňské služby, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Správy služeb zaměstnanosti MPSV, Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity a Rady vlády pro koordinaci protidrogové prevence. K Republikovému výboru je zřízena komise, která z programů prevence kriminality na úrovni místní vybírá ty, na které budou poskytnuty finanční prostředky (Zoubková a Moulisová 2004).
- **Resortní úroveň:** jednotlivé programy prevence kriminality, které vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ministerstev. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se orientuje na trávení volného času, výchovné působení školy a psychologické poradenství. Ministerstvo práce a sociálních věcí se zaměřuje na práci s nezaměstnanými a rozšíření sociální práce. Na léčbu pachatelů a drogově závislých, na pomoc obětem TČ a prevenci týrání dětí se zaměřuje Ministerstvo zdravotnictví.

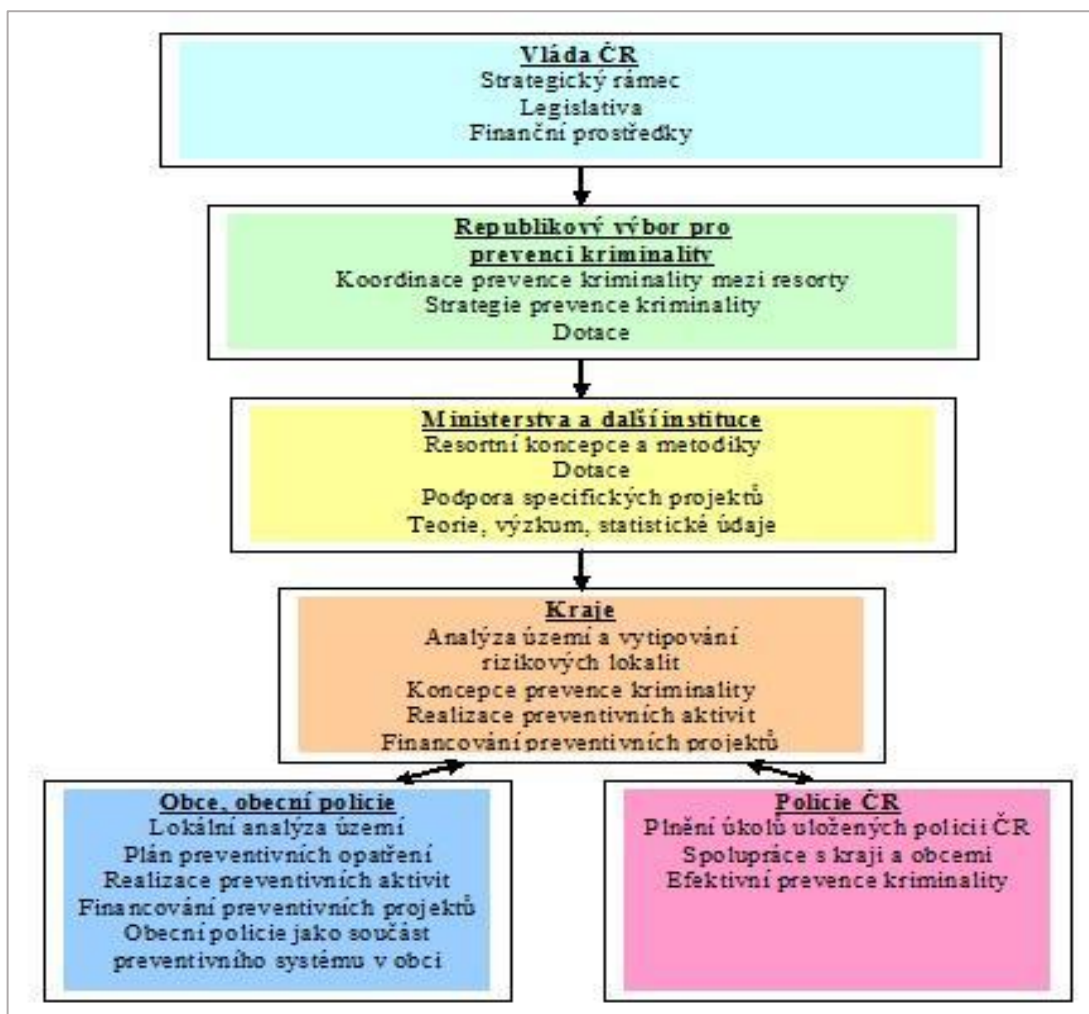
Probací, mediací a rekonstrukcí trestních zákonů se zabývá Ministerstvo spravedlnosti. Dále sem pak spadají i programy prevence kriminality Ministerstva vnitra, Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a poradního orgánu vlády Mezinárodní komise pro záležitosti romské komunity.

- **Místní úroveň:** do této úrovně jsou zapojeny nevládní organizace, policie, orgány veřejné správy a další instituce působící v obcích. Podstatou je rozložení působnosti prevence kriminality do různých oblastí s ohledem na místní potřeby, situaci a možnosti. Na této úrovni jsou nejčastěji realizovány projekty jako městské kamerové monitorovací systémy. Dále pak výstavby areálů pro sportovní aktivity, krizová poradenství jako azylové domy, linky důvěry, zájmové aktivity, kluby a jiné.

Mezi nejefektivnější programy prevence kriminality ČR patří programy na místní úrovni, jelikož jsou podmíněny místní situací, potřebám, zájmům a dostupným finančním prostředkům. Je zde podpora ze strany orgánů státní správy a samosprávy, policie a nestátních neziskových organizací (Ministerstvo vnitra ČR 2016).

Legislativní úprava prevence kriminality

Co se týče legislativní úpravy prevence kriminality, bylo dle analýzy potřebnosti této legislativy, kterou vykonávalo Ministerstvo vnitra, zjištěno, že právní normy a předpisy jsou dostačující. Většina aktivit prováděných v rámci prevence nevyžadují úpravu zákonem a dosavadní systém funguje i bez zákonné úpravy. Byla by možnost systém prevence zákonem upravit, ale většinu požadavků je možné řešit stávajícími předpisy a ve strategických materiálech vlády nebo resortů. Z této analýzy vyplynulo, že není třeba právně upravovat prevenci kriminality jako například ve Slovensku, kde mají speciální zákon o prevenci kriminality a jiné protispolečenské činnosti. Ministerstvo vnitra dle analýzy potřebnosti legislativní úpravy prevence kriminality usoudilo, že postačí modifikace stávajících norem (Ministerstvo vnitra ČR, 2014).

Obrázek 3: Struktura systému prevence kriminality ČR

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2017

3 KRIMINALITA VE VYBRANÉM REGIONU

Tato kapitola bude věnována především vybranému regionu, kterým je město Kolín. Zaměří se na charakteristiku města, důvod výběru tohoto regionu, kriminalitu a především na instituce zajišťující bezpečnost města a prevenci kriminality.

3.1 Charakteristika města Kolín

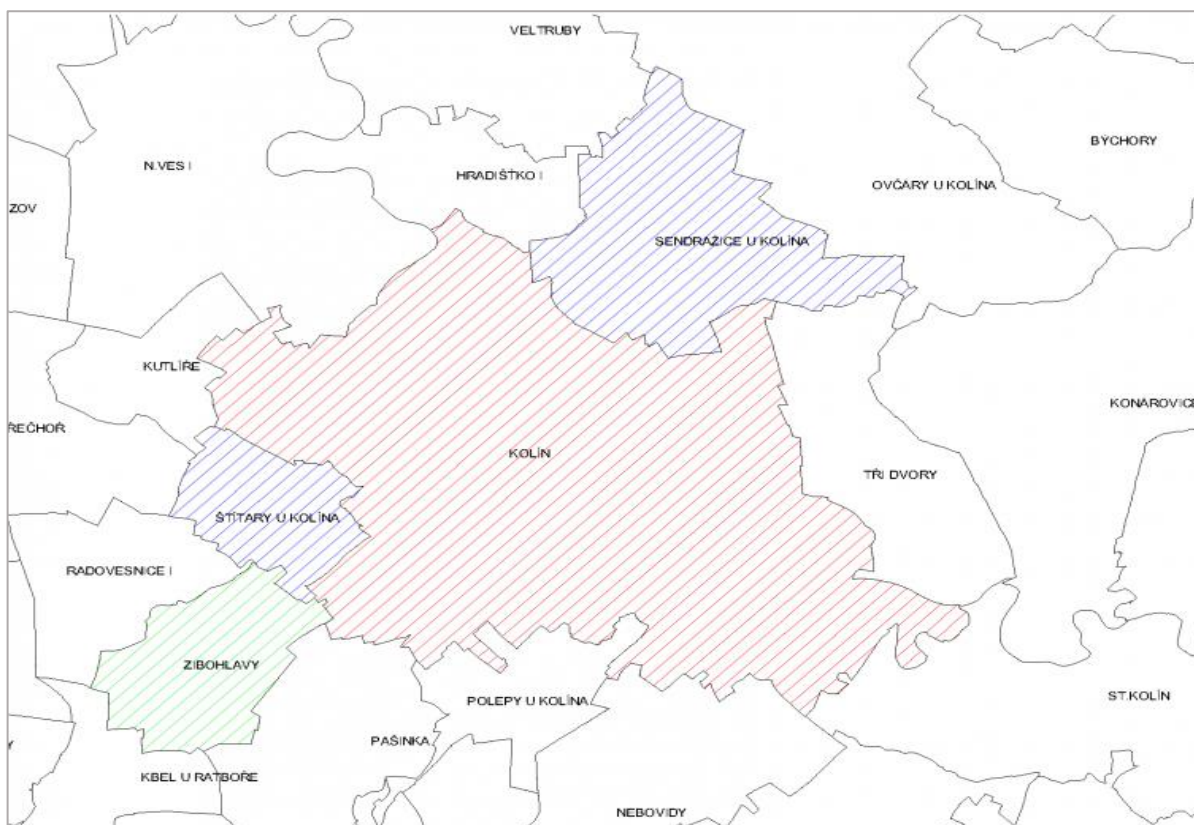
K vypracování této závěrečné práce bylo vybráno město Kolín, jelikož zde byla možnost získat mnoho informací přímo od zdroje. Při tvorbě této práce bylo spolupracováno zejména s paní Helenou Honkiszovou, která má na starosti oddělení prevence Městské policie v Kolíně a zároveň vykonává funkci tiskové mluvčí pro styk s médii.

Město Kolín se nachází ve Středočeském kraji v povodí řeky Labe. Jeho centrum se rozkládá na levém břehu Labe. Kolín je městem okresním a současně i obcí s rozšířenou působností. Toto město s rozlohou 35 km² obývá přes 30 000 obyvatel a je velice podstatným železničním uzlem. Kolín je situován asi 61 km od Prahy směrem na východ. V roce 2005 zde byla otevřena automobilka Toyota, Peugeot, Citroen Automobile, která zaměstnává více než 3000 zaměstnanců. Vzhledem k počtu obyvatel a velikosti města je zřejmé, že prevence kriminality je zde nezbytná.

Území okresního města Kolín se dělí do 4 katastrálních území a deseti městských částí (Kolín oficiální portál, 2017):

- Kolín I – je tvořen historickým centrem města,
- Kolín II – Pražské Předměstí je nejlidnatější část města, jelikož se zde nachází největší sídliště,
- Kolín III – Kouřimské Předměstí, kterému dominuje gymnázium s věží,
- Kolín IV – Kutnohorské Předměstí s vlakovým a autobusovým nádražím,
- Kolín V – Zálabí, které je největším kolínským předměstím,
- Kolín VI – Štítarské Předměstí neboli vilová čtvrť,
- Štítary – původem samostatná obec,
- Zibohlavy – původem samostatná obec,
- Šťáralka – původem samostatná osada navazující na Kutnohorské předměstí,
- Sendražice – původem samostatná obec navazující na Zálabí.

Čtyři katastrálních území, do kterých je město Kolín rozděleno, je graficky znázorněno na obrázku 4.

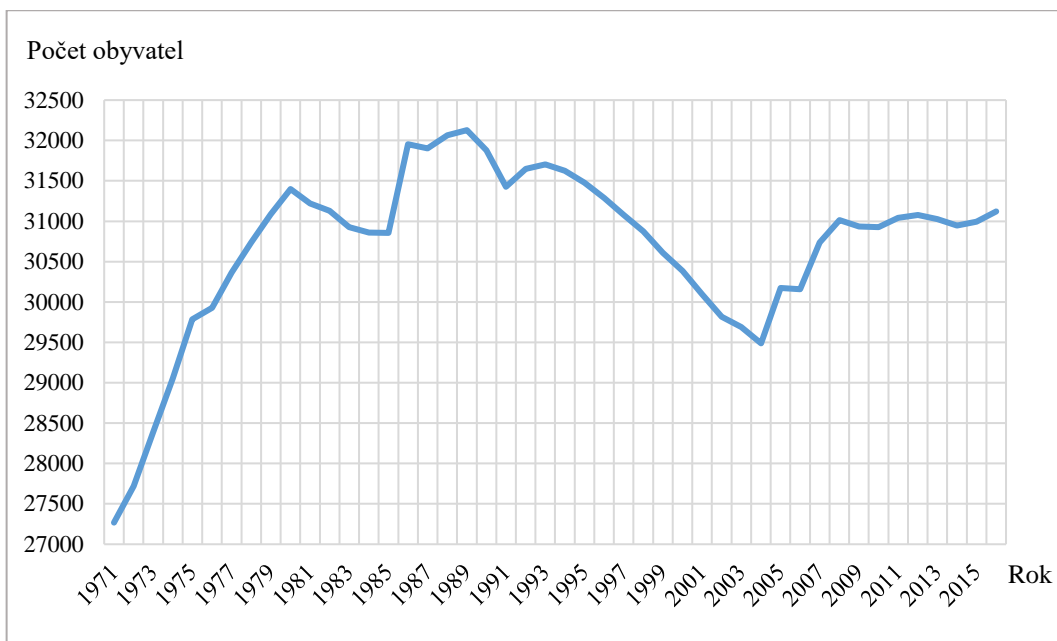

Obrázek 4: Rozdělení města Kolín do 4 katastrálních území

Zdroj: Kolín oficiální portál; 2017

Jak již bylo výše zmíněno, město Kolín má nyní kolem 30 000 obyvatel. Největší počet obyvatel v celém okrese byl zaznamenán v roce 1930. V tomto roce dosáhl počtu 116 012 obyvatel. Od této doby počet obyvatel neustále klesá. Díky příznivějším podmínkám ve městech se lidé začali stěhovat z malých obcí právě do měst. Dalším důvodem poklesu počtu obyvatel v tomto okrese byla věková struktura obyvatel v malých obcích. Například v roce 2001 v menších obcích tvořili obyvatelé v produktivním věku 24 % obyvatelstva (Český statistický úřad, 2017).

Na obrázku 5 lze vidět vývoj počtu obyvatel v Kolíně. Od roku 1971 počet obyvatel neustále stoupal až do roku 1980, kdy začalo docházet k poklesu. Mezi lety 1986 a 1989 počet obyvatel opět narůstal. K dalšímu velkému poklesu postupně docházelo v následujících letech až do roku 2004. Od té doby počet obyvatel v tomto městě narůstá. K roku 2016 je průměrný věk žen 43 a mužů 40 let.

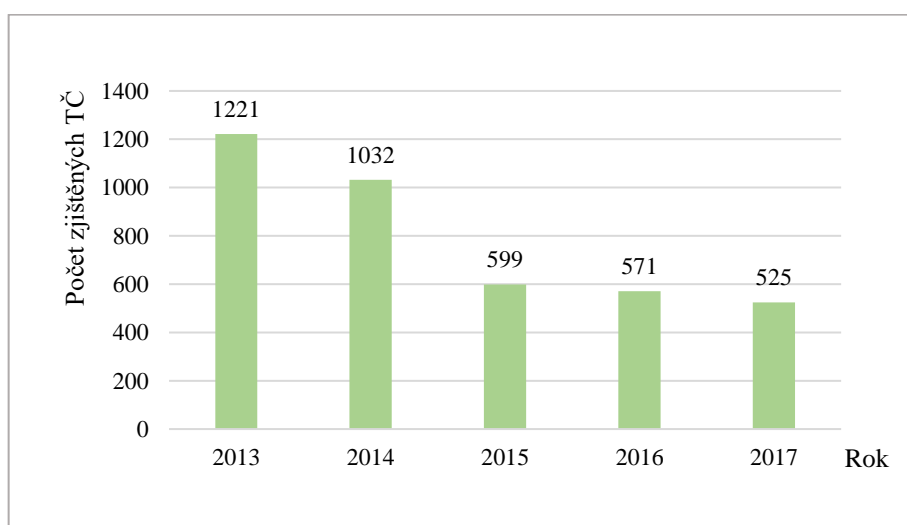

Obrázek 5: Vývoj počtu obyvatel v Kolíně v letech 1971-2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Český statistický úřad, 2017

3.2 Kriminalita v Kolíně

Index kriminality je jeden z ukazatelů, který se v Kolíně vyvíjí velice pozitivně. Jak je vidět na obrázku 6, dochází k neustálému poklesu trestné činnosti, a to již několik po sobě jdoucích let (vždy od 1. 1. do 31. 8.). Největší skokový pokles trestné činnosti byl zaznamenán mezi roky 2013 a 2015, kdy kriminalita klesla až o 52 %. V následujícím roce 2015 pak kriminalita klesla v porovnání s rokem 2014 o 37 % (Strategie prevence kriminality, 2016).

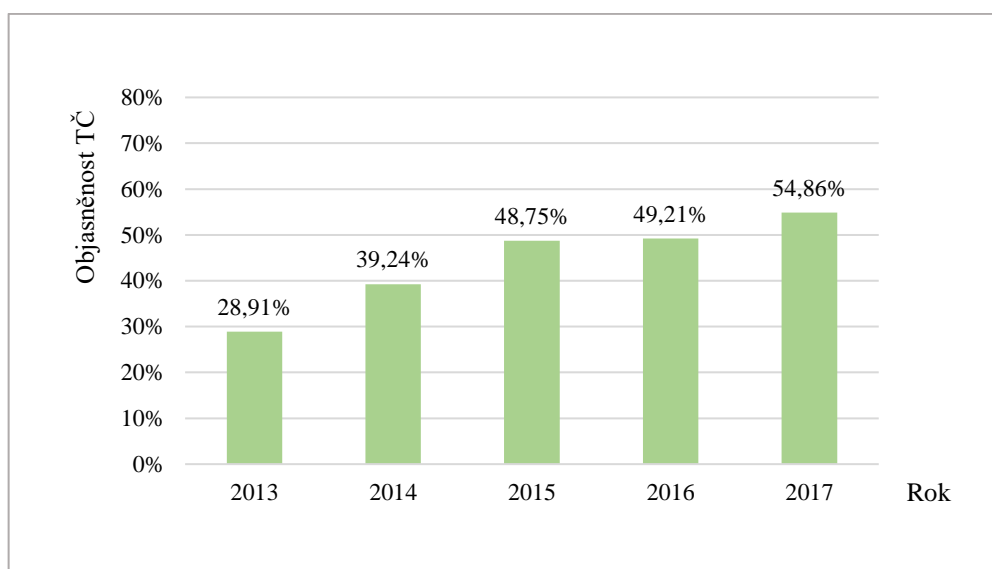
Obrázek 6: Celkový počet zjištěných trestných činů v Kolíně v letech 2013-2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Bezpečný Kolín, 2017

Ve struktuře trestných činů převládá majetková kriminalita, která tvoří asi 47 % celkové kriminality. Jedná se zejména o krádeže kol, krádeže v obydlí a v obchodech a také o vykrádání automobilů (Strategie prevence kriminality, 2016).

Mezi další nejčastější trestné činy pak patří například fyzické útoky, loupeže, násilné činy, mravnostní činy, nedovolená výroba a držení psychotropních látek, silniční dopravní nehody z nedbalosti, hospodářské činy jako podvody, neoprávněné držení platebního prostředku, úvěrové podvody a podobně (Mapa kriminality, 2017).

Na obrázku 7 lze vidět, že s klesající kriminalitou v tomto městě zároveň stoupá procento objasněných trestných činů. V roce 2013 se objasněnost trestných činů pohybovala okolo 30 % (objasněnost trestných činů vždy od 1.1. do 31.8.). V následujícím roce 2014 a 2015 se objasněnost zvýšila o zhruba 10 % v každém roce. V dalších letech již celková objasněnost nestoupá tak rapidně, ale stále zaznamenáváme narůst (Bezpečný Kolín, 2017).

Obrázek 7: Celková objasněnost trestných činů v letech 2013-2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Bezpečný Kolín, 2017

3.3 Bezpečnost v Kolíně

Bezpečnost v Kolíně je zajišťována hned několika institucemi. Tyto instituce lze rozdělit na základní složky Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) a ostatní složky. Mezi základní složky IZS se řadí Policie ČR územní odbor Kolín, Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje územní odbor Kolín a Zdravotnická záchranná služba se stanovištěm v Kolíně.

Policie ČR

Policie ČR je ozbrojený sbor zajišťující bezpečnost. Dle zákona č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky je úkolem policie „*chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu*“ (Zákon o Policii ČR, 2008). Tento sbor je složen z policejního prezidia, z útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství a útvarů, které jsou zřizovány v rámci krajských ředitelství. Policii ČR je nadřízeno Ministerstvo vnitra.

Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor je jednou ze základních složek IZS. Jeho stěžejním úkolem je poskytování pomoci při mimořádných událostech a ochrana životů a zdraví nejenom obyvatel, ale i majetku před požáry. Hasičský záchranný sbor ČR je podřízen Ministerstvu vnitra a je tvořen generálním ředitelstvím HZS ČR, 14 hasičskými záchrannými sbory krajů, Záchranným útvarem HZS ČR, Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany. Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje je rozdělen na celkem 9 územních odborů, z nichž je jeden právě v Kolíně. Krajské ředitelství HZS Středočeského kraje se nachází v Kladně (HZS ČR, 2017).

Zdravotní záchranná služba

Hlavním úkolem Zdravotní záchranné služby Středočeského kraje je poskytnutí neodkladné odborné přednemocniční péče na území celého kraje. Tento kraj má nejvíce výjezdových stanovišť (celkem 38). Na tomto území se také nachází výjezdová základna Kolín, která disponuje čtyřmi výjezdovými skupinami – rychlou lékařskou pomocí v systému Rendez-Vous a třemi rychlými zdravotnickými pomocemi (ZZS Středočeského kraje, 2017).

Městská policie Kolín

Mezi ostatní složky zajišťující bezpečnost ve městě Kolín patří Městská (obecní) policie Kolín. Tato instituce je na rozdíl od Policie ČR podřízena místní samosprávě a ta nese veškeré náklady na její provoz. Obecní policie má za úkol působit zejména v oblasti veřejného pořádku na úrovni obcí a měst. Činnosti obecní policie jsou upraveny zákonem České národní rady č. 553/1991 Sb. o obecní policii. Mezi činnosti obecní policie patří například přispívání k ochraně a bezpečnosti jak osob, tak majetku, dohled na dodržování pravidel, čistoty

na veřejných místech, obecně závažných vyhlášek a nařízení obce. Dále se podílí na prevenci kriminality v obci a také odhaluje přestupky, které jsou v kompetenci obce (Zákon o obecní policii, 1991).

Dále například zajišťuje dohled na akcích, zabezpečuje přechody pro chodce, podílí se na projektu v rámci strategie prevence kriminality, odchyťává toulavé psy a zajišťuje kamerový systém v problémových částech obce. Městská policie Kolín byla založena v roce 1991 a v současné době zde působí 42 strážníků (Městská policie Kolín, 2017).

3.4 Prevence kriminality v Kolíně

Prevence kriminality v této obci je zastřešena dokumentem, který se nazývá Strategický plán prevence kriminality města Kolína na období let 2016-2019. Tento dokument zpracoval koordinátor prevence kriminality Bc. Tomáš Žák a následně byl schválen Radou města v únoru 2016. Definuje strategii prevence kriminality, priority, principy v oblasti prevence a cíle, jichž má být dosaženo. Dokument vyplývá z bezpečnostní analýzy, která se skládá z analýzy kriminality, sociální analýzy a analýzy institucionální. Analýza kriminality porovnává údaje PČR a Městské policie Kolín zejména pak počet trestných činností a jejich objasňenost. Aktivity prevence kriminality se orientují především na to, co by se mohlo stát, nikoliv na to, co se již stalo. Cílem činností prevence kriminality je snížit riziko výskytu TČ, ale jejich dopady na obyvatele města (Žák, 2016).

Projekt Bezpečný Kolín

Východiskem pro prevenci kriminality v Kolíně se stal projekt „Bezpečný Kolín“, který vznikl v říjnu roku 2013 obnovením pracovní skupiny lidí, kteří se aktivně podílejí na naplňování strategie prevence kriminality města na místní úrovni. Úkolem této pracovní skupiny je koordinace aktivit Městské policie Kolín, Policie ČR a města Kolín v oblasti prevence kriminality. Výsledkem této koordinace aktivit je spolupráce obecní policie a policie státní. Tyto dvě instituce pořádají společné akce, mají společné hlídky a kontroly problémových částí města jako jsou například ubytovny, neustále si předávají informace atd.

V rámci projektu došlo také k územnímu rozdělení města do několika částí. Každé části byl posléze přiřazen pracovník městské policie (okrskář), který dobře zná toto území a nese odpovědnost za bezpečnost ve svém okrsku. Nedávno byl městský policista ještě posílen o městského zastupitele, se kterým nesou odpovědnost za okrsek společně. V této oblasti pak musí řešit nejrůznější problémy z oblasti bezpečnosti jako například poškozování majetku,

mravnostní TČ, lidské soužití a tak podobně. Výhodou je, že okrskář má možnost vytypovat problémové osoby nebo skupiny osob na daném území.

Cílem projektu Bezpečný Kolín je především pocit bezpečí obyvatel města, snižování kriminality a lepší komunikace nejenom mezi institucemi, zajišťujícími bezpečnost, ale i mezi občany a odpovědnými institucemi, které mohou pomoci s řešením jejich problémů. K této komunikaci přispívá zejména portál Bezpečný Kolín, který byl zřízen v rámci projektu. Díky tomuto portálu mohou občané klást připomínky, návrhy, stížnosti ale i poznatky týkající se bezpečnosti města. Návrhy na zlepšení jdou přímo k policistovi odpovědnému za okrsek, ve kterém občan žije (Bezpečný Kolín, 2017).

Tento projekt spolu s dalšími aktivitami výrazně snížily kriminalitu ve městě. Důkazem toho je bezpečnostní analýza vyobrazená na obrázku 6, který zobrazuje výrazný pokles trestných činů od roku 2013, tedy od roku, kdy byl tento projekt zaveden (Žák, 2016).

Mezi další aktéry prevence kriminality v Kolíně patří (Žák 2016):

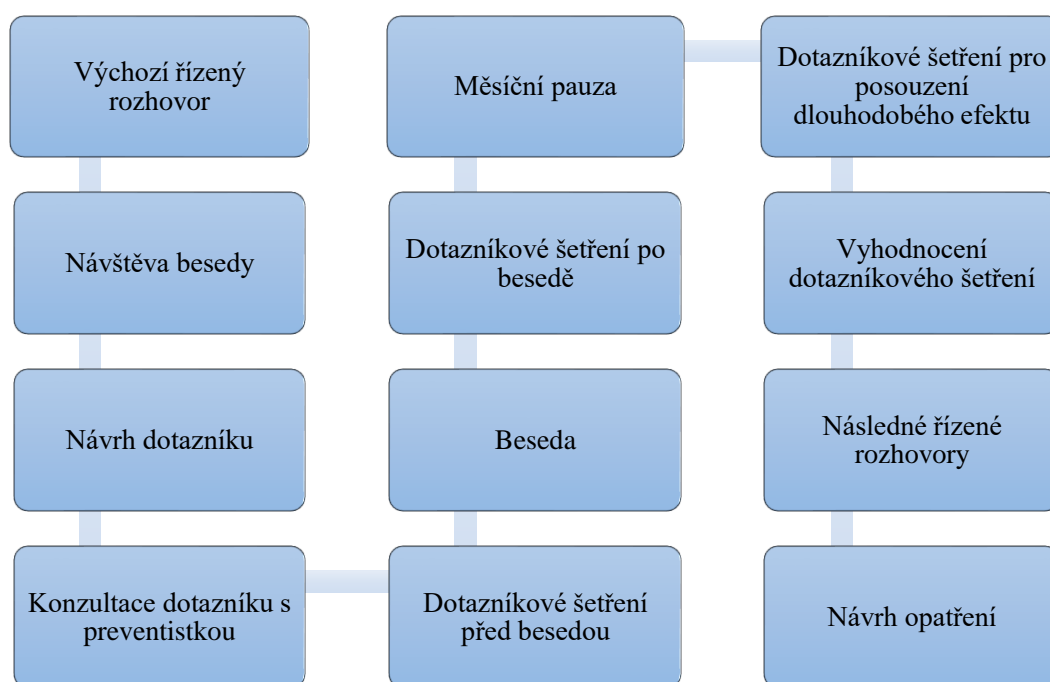
- **Probační a mediační služba ČR:** organizační složka ČR, která provádí probaci a mediaci. Probací se rozumí dohled nad obviněnými, obžalovanými nebo odsouzenými, sledování jejich chování v době podmíněného propuštění, kontrola plnění trestu nebo pomoc odsouzeným s vedením řádného života. Za mediaci pak považujeme řešení sporu mezi poškozeným a obviněným mimo soud (Zákon o probační a mediační službě, 2000).
- **Občanská poradna Respondeo:** nezisková organizace se sídlem v Nymburce, která poskytuje bezplatné poradenství občanům, kteří se naskytli v tíživé životní situaci. Pod tuto občanskou poradnu dále spadá i Centrum pro pomoc obětem a Intervenční centrum. Centrum pro pomoc obětem poskytuje podporu a pomoc obětem TČ. Intervenční centrum se pak soustředí spíše na pomoc v oblasti právní a bezpečnostní a pomoc obětem domácího násilí (Občanská poradna Nymburk, 2016).
- **Prostor plus o.p.s.:** společnost, která se zabývá poskytováním služeb z oblasti sociální prevence a podporuje rozvoj regionu. Tato společnost nabízí programy pro nejrůznější cílové skupiny. V rámci programu K-centrum nabízí poradenské služby drogově závislým a lidem z jejich okolí, dále se zaměřuje na osoby sociálně vyloučené nebo na vyloučením ohrožené. Poskytuje pomoc rodinám s dětmi, dětem ohroženým společensky nežádoucími jevy, dospívajícím dětem, matkám, které užívaly drogy, alkohol nebo léky nebo rodinám vykonávajícím pěstounskou péči. Mezi další programy společnosti z oblasti vzdělání pak patří například preventivní

programy pro žáky ZŠ, zavedení školních psychologů, školek v zahradě a v lese, poskytování vzdělávacích kurzů na míru a podobně (Prostor plus o.p.s., 2016).

- **Středisko výchovné péče Kolín:** toto středisko je součástí Dětského domova se školou, který se nachází v Býchorech. Poskytuje pomoc dětem do 18 let, kteří se naskytli v tíživé životní situaci.
- **Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje:** příspěvková organizace zřizovaná Středočeským krajem, která poskytuje poradenství, péči a pomoc zejména dětem a mládeži, kteří mají vývojové a výchovné problémy nebo problémy s výukou. Dále pomáhá s volbou vzdělání a profese a také v nelehkých životních situacích (PPP Středočeského kraje, 2008).
- **AT Ambulance Kolín:** psychiatrická ambulance poskytující zdravotní a sociální služby na poli prevence a léčby závislostí různých typů.
- **Dům dětí a mládeže Kolín a Otevřený klub Céčko a další.**

4 ANALÝZA EFEKTU OSVĚTOVÝCH BESED MP KOLÍN

Cílem práce je zhodnotit preventivní opatření zaměřená na snížení kriminality ve vybrané obci a na základě vyhodnocení analýzy navrhnout doporučení. Ačkoli ve vybraném regionu působí na poli prevence kriminality mnoho institucí, byla vybrána pro tuto analýzu preventivní činnost Městské policie Kolín, jelikož se lze domnívat, že prevence kriminality je jeden z hlavních úkolů právě policie. Dalším důvodem byl dostatek informací o těchto činnostech. Součástí této kapitoly budou řízené rozhovory, analýza preventivních opatření MP Kolín na vybraných základních školách a následný návrh doporučení pro stávající praxi. Z důvodu naplnění uvedeného cíle bylo postupováno následujícím způsobem vyobrazeným na obrázku 8.

Obrázek 8: Schéma postupu výzkumu

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1 Preventivní činnosti Městské policie Kolín

Za účelem doplnění poznatků a zjištění informací potřebných pro další část práce byl uskutečněn rozhovor s Helenou Honkiszovou, preventistkou a tiskovou mluvčí MP Kolín. Cílem tohoto řízeného rozhovoru bylo zjistit, jakým činnostem se v oblasti prevence kriminality věnuje Městská policie Kolín. Tento rozhovor vychází z rozhovoru, který již preventistka poskytla pro jiné účely redakci portálu Kolín průběžne.cz (2015).

Řízený rozhovor č. 1

1. Jak se oddělení prevence kriminality MP Kolín podílí na prevenci kriminality v Kolíně?

„Oddělení prevence kriminality Městské policie Kolín již více než dva roky úspěšně spolupracuje se všemi základními školami. Tedy se sedmi základními školami, se Základní školou Sendražice a se Základní školou speciální a praktickou. Společně připravujeme besedy pro žáky těchto škol, které na ně působí v oblasti prevence kriminality. Dále připravuji besedy pro seniory a pořádáme nejrůznější volnočasové aktivity pro děti.“

2. Jak připravujete besedy na kolínských školách?

„Preventivní akce, které připravuji pro kolínské školy, vymýšlím sama. Nemám ráda, když někdo někde něco tzv. „opíše“ a pak to vydává za svůj nápad, proto to ani já sama nedělám. Besedy připravuji tak, aby žáky zaujaly a zároveň si z našeho povídání i hodně zapamatovaly a něco odnesly. I když jsou témata besed určitě všude stejná (injekční stříkačka, bezpečné a nebezpečné situace...), ráda dělám věci jinak. Proto jsem napsala text k omalovánkám o bezpečných a nebezpečných situacích a vytvořila texty k pracovním listům. Spolupracuji se Vzdělávacím institutem středočeského kraje (VISK), kde se účastním seminářů a besed pro pedagogy. Letošní besedy jsem připravovala na téma „Abeceda trošku jinak“, kdy každé písmeno abecedy představuje něco nebezpečného či něco spojeného s kriminalitou. Například A-alkohol, B-bezpečně na cestě ze školy a do školy, D-drogy, I-injekční stříkačka, J-jízda na kole, K-kyberšikana a tak podobně. Další částí besed, zejména těch, které probíhaly na podzim, byla ukázka kamerového systému v Kolíně přímo u nás na stanici. Tato část byla pro děti velice zajímavá.

Zvláště u mladších dětí je třeba upozornit na nebezpečí a rizikové situace tak, aby v případě, že se v této situaci ocitnou, věděly, jak mají reagovat, popřípadě na koho se obrátit. Je dost na škodu, že nám (strážníkům a policistům) rodiče tuto situaci často neusnadňují a dětem jsme představováni jako ti zlí, kteří dávají „botičky“ a vezmeme si je, když budou zlobit. U takového dítěte je především potřeba vzbudit důvěru a pocit, že se strážníků a policistů nemusí bát a kdykoli se na ně může obrátit s žádostí o pomoc a radu. Mám ráda, když děti na naše povídání reagují a snažím se je zapojit. Na konci besedy má každý žák možnost, aby se zeptal na to, co ho zajímá. U starších žáků jsou situace vysvětlovány také na příkladech z praxe. Velmi oblíbené jsou tzv. „veselé příběhy ze služby městské policie“, to si porušení zákona velmi dobře pamatují a uvědomí. Vždy je ale třeba

brát zřetel na věk žáků. Menší děti neudrží dlouhodobou pozornost a tomu musí být přizpůsobena délka besedy.“

3. Připravujete besedy i pro mateřské školky?

„Dříve ano. Připravovala jsem besedy pro děti z MŠ, kde jsme probírali zásady správného chování jak obecně, tak konkrétně jak se třeba chovat venku a jak správně dodržovat dopravní předpisy nejenom jako chodec, ale i jako cyklista. Často jsem při besedách používala i maňásky, kteří vyprávěli nejrůznější pohádky a příběhy. Bohužel u tak malých dětí je těžké udržet si jejich pozornost. Navíc je zde velké věkové rozmezí a velké děti to pak zajímá a malé ne. Proto jsem se začala více věnovat žákům základních škol.“

4. Jsou všechny besedy identické?

„Kostra veškerých besed je stejná. Často ale besedy po domluvě se školami přizpůsobují a orientují na aktuální problémy na určitých školách. Pokud se například na jedné ze škol zjistí, že někteří z žáků kouří nebo požívají alkohol, zaměřím se právě na tuto problematiku. Také záleží na žácích samotných. Často je to o vzájemné komunikaci, improvizaci. Ptám se já, ale ptají se i oni. Děti mají často dotazy, na které se nelze připravit, a to mě baví nejvíce. Dále musím besedy přizpůsobovat hlavně věku a také jejich délku.“

5. Kde získáváte materiály a nápady k besedám?

„Většinu materiálů si připravuji sama, ale upřednostňuji spíše verbální komunikaci. S dětmi se pak více sblížím a je jednodušší získat jejich důvěru. V roce 2015 jsem ve spolupráci s jednou slečnou vytvořila pracovní listy s názvem Dráčkův Bezpečníček. Jde o omalovánky s příběhem dráčka, který se objevuje v různých nebezpečných situacích. Texty jsou mé vlastní a s grafikou mi pomohla Katka Škarvadová. Tyto pracovní listy jsou určeny pro druháčky kolínských základních škol a byly vytvořeny za finanční podpory města. Občas získávám materiály i ze Záchraného kruhu, kde můžete najít spousty materiálů k prevenci kriminality.“

6. Zaměřujete se s preventivními činnostmi také na seniory?

„Senioři patří spolu s dětmi, k nejohroženější skupině obyvatel, na kterou se zaměřují pachatelé trestných činů. Vždy je tedy velmi důležité, aby byli na rizikové a nebezpečné situace upozorněni. Jak se říká, „kdo je připraven, není potom překvapen“. Právě besedy prevence kriminality s nejstaršími obyvateli mohou napomoci k tomu, aby věděli, jak se zachovat a podávají jim informace o tom, jakým způsobem může být podvodné chování provedeno. Součástí besed je i upozornění na problematická místa v Kolíně, která jsou pod kamerovým dohledem a dochází zde k nejvíce TČ. Takovým místem je například ulice

V Kasárnách u Tesca, kde docházelo k narušování veřejného pořádku problémovými osobami jako osobami bez domova, drogově závislími, cizinci apod. Docházelo zde k častému obtěžování seniorů, žebrání o peníze a z těchto důvodů byl zde nainstalován kamerový systém. Besedy vybízejí k tomu, aby senioři byli obezřetní k ochraně zdraví, majetku ale i k ochraně života. Aby se chránili před podvody a podvodníky, kteří se je snaží kontaktovat. Besedy jsou dle zpětné vazby velmi kladně hodnoceny, senioři jsou vděčnými a vnímavými posluchači.“

7. Jaké další preventivní činnosti připravujete mimo besed?

„Mimo besedy se naše oddělení zaměřuje také na různé volnočasové aktivity. Mezi tyto aktivity patří například zábavné odpoledne pro děti na starém mostě, dětský den, den záchranářů, závody na kolech pro děti, soutěže, příměstský tábor, den otevřených dveří na Protialkoholní záchytné stanici, soutěž Mladý zdravotník, otevřená ulice na Kmochově ostrově, akce pro mladé horolezce a další. Snažíme se, aby měly děti ve městě dostatek aktivit, které budou pro ně přínosné a nebudou tak mít čas vysedávat u počítačů a jiných vymožeností dnešní doby, které na ně rozhodně nepůsobí preventivně.“

8. Jaké jsou Vaše postřehy, co se týká dětí a mládeže v souvislosti s prevencí a kriminalitou? Porovnejte dobu, kdy jste začínala a dobou nynější.

„Jako preventista Městské policie Kolín pracuji šest let, ale jako strážník jsem začínala již v roce 1997, když jsem nastoupila k MP Pardubice. Děti se nemění a vždy se ve třídě najdou děti hodné i ty zlobivější. Já osobně mám raději ty zlobivější, protože bývají komunikativnější, upřímnější a lépe se s nimi pracuje. Chování dnešních dětí ovlivňuje hlavně prostředí, ve kterém vyrůstají, s kým se stýkají a tráví volný čas. Dřívější děti neměly tak dokonalou komunikační techniku v podobě mobilních telefonů, tabletů, proto se například nevyskytovala kyberšikana a počítačová kriminalita. Tato technika bohužel způsobuje, že stále více dětí se uzavírá do tohoto virtuálního světa, kde pobyt venku s kamarády nahrazují anonymní přátelé. Děti pak hůře komunikují a uzavírají se do sebe. Obrovské riziko spočívá právě v této anonymitě, protože děti nevědí, kdo s nimi prostřednictvím sociálních sítí komunikuje. V průběhu času se vše mění a stejně s tím i já musím přizpůsobovat témata besed dnešní době.“

9. Co plánujete v příštích letech?

„Vždy se těším na každý nový školní rok. V příštím roce budeme pokračovat s besedami na všech kolínských základních školách, tentokrát v jiných třídách než v roce letošním. Besedy začnou od října a jejich obsah se určí společně s vedením škol. Dále budeme pokračovat s besedami, které probíhají přímo u nás na stanici MP Kolín, jelikož sklidily velký úspěch.“

V rámci těchto besed bude žákům i učitelům ukázán kamerový systém města a budou tak upozorněni na riziková místa Kolína. Nově budou probíhat besedy i na kolínském Gymnáziu a Střední zdravotní škole. Dále budeme pokračovat s pořádáním nejrůznějších akcí a volnočasových aktivit ve spolupráci s městem, DDM a dalšími institucemi. Společně bychom chtěli dětem nabídnout široký výběr aktivit, které je budou bavit a zároveň si z nich odnesou i nějaké to ponaučení.“

Oddělení prevence MP Kolín se podílí na prevenci kriminality spoustou preventivních činností. Pro vypracování analýzy těchto preventivních činností byly do této práce vybrány osvětové besedy pro žáky základních škol, jelikož je v rámci prevence velice důležité působit právě na mladistvé, kteří jsou naší budoucností.

Po výchozím řízeném rozhovoru následovala návštěva besedy. Na základě této besedy byl navržen dotazník, který byl následně prokonzultován a schválen paní Honkiszovou (viz příloha A). Dotazník byl složen z 15 otázek – z 13 testových a dvou spojovacích. Dotazník, který byl žákům předkládán k vyplnění bezprostředně po besedě byl doplněn o otázku 16 a 17, které sloužily k ohodnocení besedy.

Součástí této analýzy byla účast na čtyřech besedách, které vedla paní Helena Honkiszová. Dvě z těchto besed se uskutečnily na 2. ZŠ v třídách 5. B a 9. A. Tato základní škola se nachází v centru města, v ulici Kmochova. Zbylé dvě besedy pak proběhly na 4. ZŠ, v ulici Lipanská, v třídách 5. A a 9. A. Všechny tyto besedy byly na téma „Abeceda trošku jinak“, kdy každé písmeno abecedy představovalo nějaké nebezpečí. V průběhu besedy se tak prošly nejrůznější typy nebezpečí. Součástí besedy byl také výukový spot BESIP dabovaný Martinem Dejdařem na téma „Návykové látky“. Tento spot vypráví příběh dvou mladých lidí, kteří užívají drogy a upozorňuje na následky užívání drog. Dále si mohli někteří vzorní žáci vyzkoušet brýle simulující opilost. Obsah všech čtyř přednášek byl téměř stejný, aby mohlo dojít k porovnání účinku v různých školách i třídách. Analýza spočívala v dotazníkovém šetření. U žáků všech čtyř tříd byly zjišťovány znalosti před uskutečněním besedy, tedy znalosti získané ze školy, od rodičů a tak podobně. Další dotazníkové, tedy druhé, šetření proběhlo bezprostředně po besedě, aby bylo možné porovnat efekt besedy. Pro zjištění dlouhodobého účinku této preventivní činnosti bylo uskutečněno ještě třetí dotazníkové šetření, které proběhlo po uplynutí jednoho měsíce od besedy.

Po uskutečnění všech těchto aktivit následovalo vyhodnocení dotazníkového šetření. Výsledky šetření žáků jednotlivých tříd jsou k nahlédnutí v přílohách B – E. První řádek tabulky představuje číslo otázky a pořadí dotazníkového šetření, kdy první číslo znázorňuje

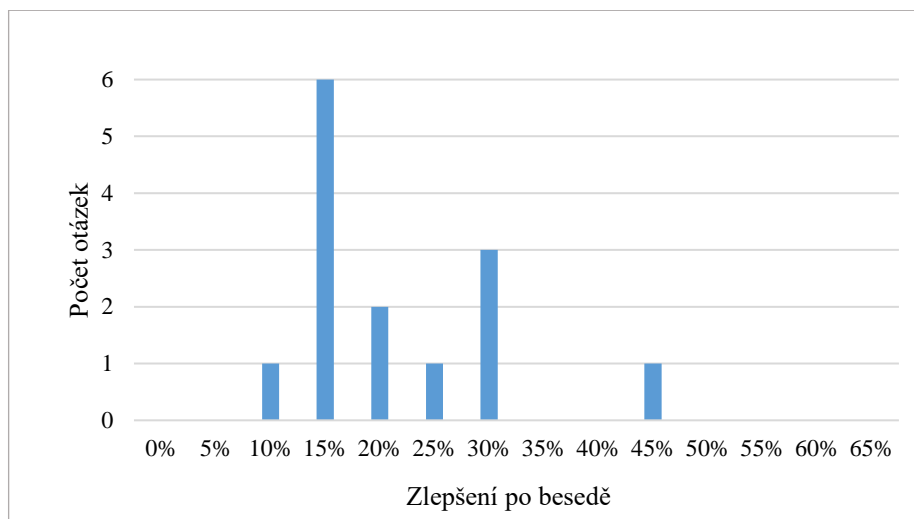
číslo otázky a druhé číslo období, kdy byla otázka zodpovězena. Číslo 0 představuje zodpovězené otázky před besedou, číslo 1 bezprostředně po besedě a číslo 2 zodpovězení otázky s měsíčním odstupem. To znamená, že otázka číslo 2.0, je otázka č. 2, která byla zodpovězena před besedou. Dále pak otázka č. 2.1, je otázka č. 2, která byla zodpovězena bezprostředně po besedě, otázka č. 2.2 byla zodpovězena s měsíčním odstupem a tak dále. Předposlední řádek s názvem „Celkem“ udává počet správných odpovědí. U všech otázek kromě otázky 7 a 15 byla pouze jedna odpověď správná. U těchto dvou spojovacích otázek bylo možné získat až 5 bodů. Poslední řádek pak zobrazuje podíl správných odpovědí ku celkovému počtu respondentů.

4.2 Efekt osvětových besed v 5. třídách základních škol

Tato podkapitola se bude věnovat výsledkům dotazníkového šetření žáků z pátých tříd kolínských základních škol. Hlavní myšlenkou podkapitoly je zjistit a porovnat efekt preventivních besed na různých základních školách.

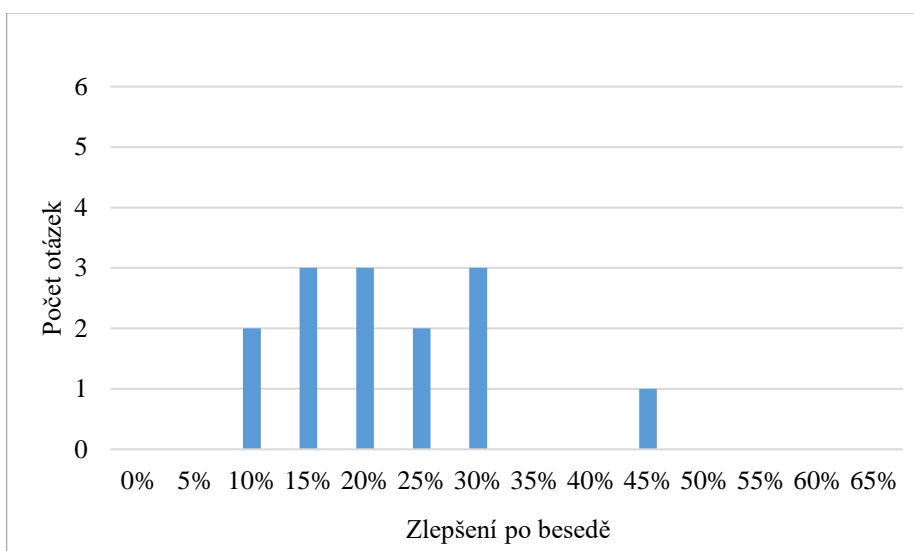
Porovnání efektu besedy u obou tříd je znázorněno v příloze F a G. Horní graf zobrazuje úspěšnost odpovědí na otázky před besedou a úspěšnost bezprostředně po besedě. Zelená osa představuje úspěšnost před besedou a červená osa stav po bezprostředně po besedě. Na těchto horních grafech lze vidět, že u všech otázek v obou třídách došlo ke zlepšení v různé míře. Z toho vyplývá, že beseda má z krátkodobého hlediska velice pozitivní účinek. Na dolních grafech nalezneme porovnání výchozího stavu znalostí a stavu po měsíčním odstupem, který je znázorněn oranžovou osou. Dlouhodobý efekt besedy je logicky menší. Časový odstup způsobil zapomnění některých nabytých znalostí a tím se snížilo procento zlepšení. Pouze v jednom případě, a to u otázky 3 „Vyberte nejlepší vysvětlení slova prevence“ u žáků 5. B z 2. ZŠ došlo z dlouhodobého hlediska k nulovému zlepšení. Pro žáky 5. tříd se tento odborný termín jeví jako příliš složitý. V ostatních případech došlo ke zlepšení znalostí. Z těchto čtyř grafů také plyne, že předchozí znalosti žáků třídy 5. A byly značně nižší než u třídy 5. B. O to větší bylo zlepšení znalostí po besedě.

Na obrázku 9 a 10 jsou zobrazeny míry zlepšení jednotlivých otázek bezprostředně po besedě v pátých třídách základních škol Kolín. K největšímu zlepšení (44 procentních bodů a 42 procentních bodů) došlo v obou třídách u otázky 4 „Vyberte, co je správné (bezpečné)“. Naopak k nejmenšímu zlepšení (pod 10 procentních bodů) došlo u otázek 9 „Pokud najdeš použitou injekční stříkačku, co s ní uděláš“, 13 „Jak se zachováte, pokud zjistíte, že vás někdo sleduje“ a 14 „Co nepatří do základních složek IZS“. V třídě 5. B došlo ke zlepšení v průměru o 19 procentních bodů a v 5. A o 20 procentních bodů.

Obrázek 9: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 5. B 2. ZŠ bezprostředně po besedě

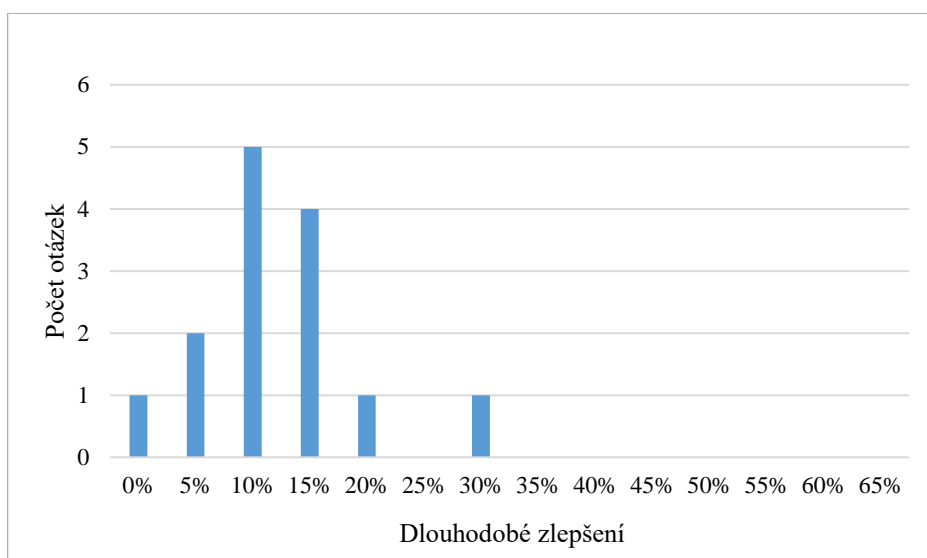
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 10: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 5. A 4. ZŠ bezprostředně po besedě

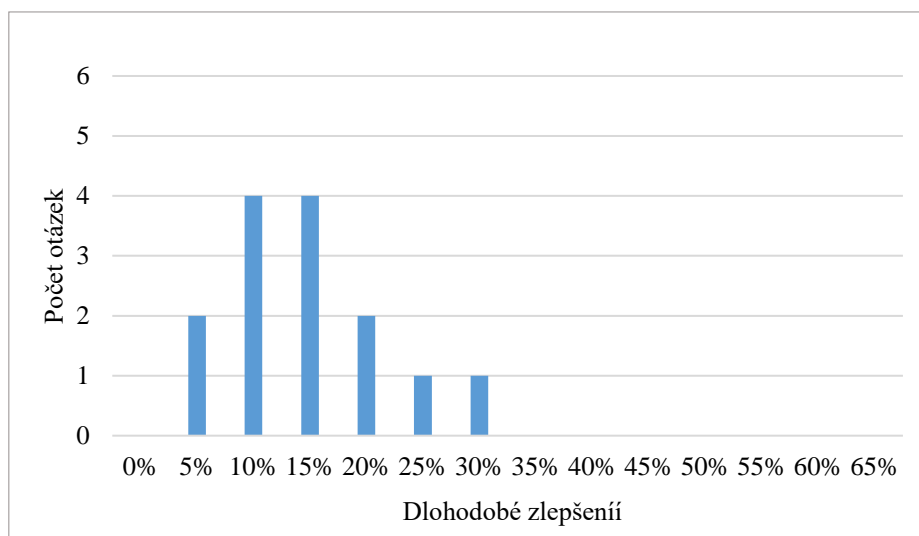
Zdroj: Vlastní zpracování

Podobnou situaci jako na obrázcích 9 a 10 nalezneme i na obrázcích následujících. Obrázky 11 a 12 představují míru zlepšení znalostí v obou třídách z dlouhodobého hlediska. Tedy efekt besedy po měsíčním odstupu. K největšímu zlepšení znalostí žáků došlo stejně jako v předchozí situaci u otázky 4. Z dlouhodobého hlediska došlo ke zlepšení znalostí o 29 a 26 procentních bodů. Jak již bylo výše zmíněno, u otázky 3 ve třídě 5. B 2. ZŠ nedošlo k žádnému zlepšení. Efekt zapomnění způsobil i pokles průměrného zlepšení znalostí v obou třídách. V 5. B 2. ZŠ došlo z dlouhodobého hlediska k průměrnému zlepšení znalostí o pouhých 10 procentních bodů a v třídě 5. A 4. ZŠ o 12 procentních bodů.

Obrázek 11: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 5. B 2. ZŠ

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 12: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 5. A 4. ZŠ

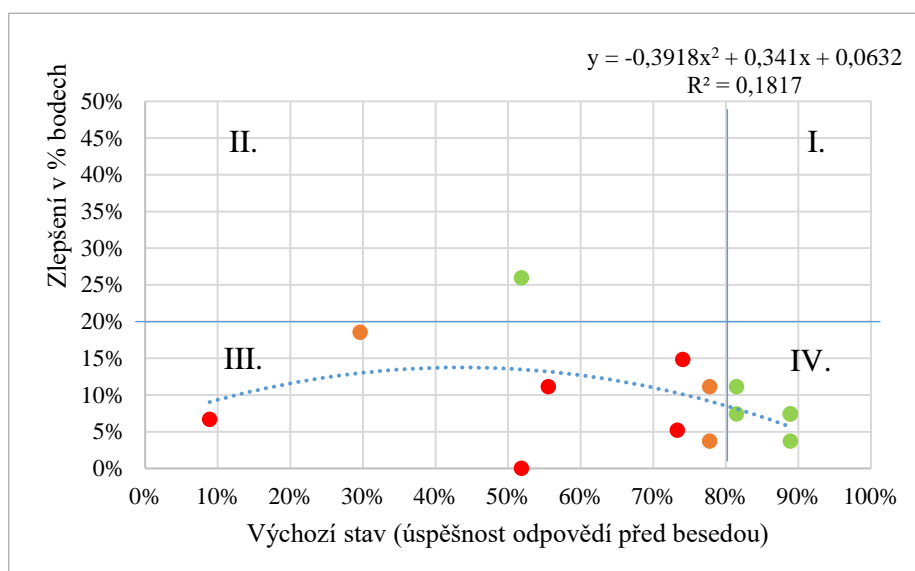
Zdroj: Vlastní zpracování

Následující dva obrázky, obrázek 13 a 14, zobrazují dlouhodobý efekt besedy v pátých třídách. Na ose x nalezneme hodnoty výchozího stavu znalostí žáků – úspěšnost odpovědí před besedou. Osa y představuje zlepšení v procentních bodech s měsíčním odstupem od besedy. Pro lepší orientaci v grafu byla zvýrazněna hranice 80 % výchozího stavu. Tato hranice rozděluje otázky do dvou skupin. První skupinou jsou otázky, u kterých byl výchozí stav znalostí menší než 80 % (jedná se o první kriteriální hodnotu, která byla stanovena). Tedy otázky, u kterých je velký prostor pro zlepšení znalostí. Druhou skupinou jsou pak otázky, které měly vysokou úspěšnost odpovědí již před besedou, a tudíž již zde není dostatečný prostor pro zlepšení. Dále byla stanovena hranice 20 % skutečného dlouhodobého

zlepšení znalostí, jelikož uspokojující účinek besedy by se měl být u každé otázky alespoň 20 % (jedná se o druhou kritériální hodnotu, která byla stanovena) - to samozřejmě není možné dosáhnout u otázek, jejichž úspěšnost byla již před besedou nad 80 %. Tyto hranice rozdělují graf do čtyř kvadrantů a pomáhají v kategorizaci otázek. V III. kvadrantu se nacházejí červeně, oranžově a zeleně označené otázky. Červeně jsou označeny otázky problematické, na které je třeba se zaměřit. Oranžově označené otázky v tomto kvadrantu jsou mezní. Jsou to otázky, u kterých se výchozí stav pohybuje v rozmezí 78–80 % a zlepšení v procentních bodech mezi 18 a 20. Zeleně označené otázky jsou neproblematické. U žáků třídy 5. B 2. ZŠ bylo celkem 5 otázek ze 14 problematických. U žáků druhé třídy bylo problematických otázek dokonce 8. Na to, které otázky byly problematické, se zaměří kapitola „Návrh opatření“.

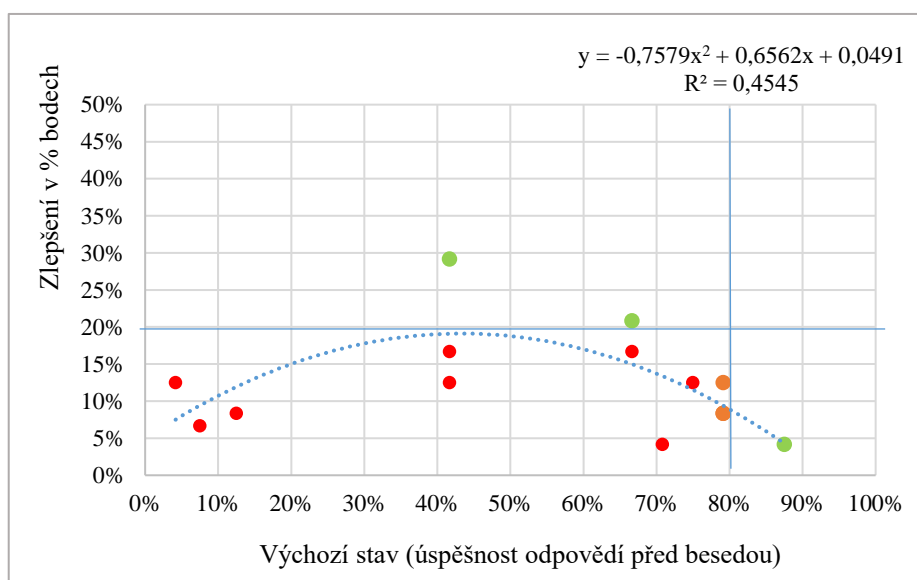
Pro co nejlepší zobrazení výsledků dotazníkového šetření byl zvolen polynom 2. stupně, jelikož vyobrazí výsledky lépe než přímka. Dále lze z grafu vyčíst, že v případě třídy 5. B získáme po besedě, i v případě nulové předchozí znalosti, v průměru 35 procentních bodů celkové úspěšnosti v odpovědích na průměrnou otázku a navíc ke každému procentu úspěšné odpovědi se na základě přechozích znalostí přidá 76 procentních bodů této předchozí zkušenosti. Z toho vyplývá, že čím vyšší jsou předchozí znalosti, tím lepší je stav po besedě. V případě třídy 5. A získáme po besedě v průměru 26 procentních bodů celkové úspěšnosti v odpovědích na průměrnou otázku a navíc ke každému procentu úspěšné odpovědi se na základě předchozích znalostí přidá 88 procentních bodů této předchozí zkušenosti.

Ve IV. kvadrantu těchto grafů se nachází otázky, které jsou pro žáky příliš jednoduché a již zde není velký prostor pro zlepšení.

Obrázek 13: Dlouhodobý efekt besedy v 2. ZŠ 5. B

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 14: Dlouhodobý efekt besedy 4. ZŠ 5. A

Zdroj: Vlastní zpracování

Po grafickém znázornění výsledků dotazníkového šetření následovalo rozčlenění otázek do kategorií na otázky problematické a ostatní. Tato kategorizace proběhla na základě posouzení výše znalostí před besedou (VS) a dlouhodobého efektu (DE). Nejprve byla zvolena kritériální hodnota taková, že otázky, které měly výchozí stav úspěšnosti nižší než 80 % a dlouhodobý efekt menší než 20 %, byly považovány za problematické. Po zvolení této kritériální hodnoty se ukázalo, že více než polovina otázek by byla považována za problematické. Hodnocení bylo tedy příliš přísné, a proto byla nakonec zvolena kritériální hodnota o 2 procentní body mírnější. V tabulce 1 lze vidět zásadní rozdíl mezi volbou

přísného hodnocení a hodnocení mírnějšího o 2 procentní body. Kdyby byly otázky rozděleny pouze do dvou kategorií na problematické a ostatní, bylo by celkem 5 problematických otázek v třídě 5. B a 8 problematických otázek v třídě 5. A z celkových 14 otázek.

Tabulka 1: Kategorizace otázek dle přísného a mírného hodnocení v 5. třídách

Přísné hodnocení		2.ZŠ 5.B		4.ZŠ 5.A	
		Četnosti	Podíl	Četnosti	Podíl
Problematické	VS<80 % a DE<20 %	8	57 %	11	79 %
Ostatní	VS>80 % nebo DE>20 %	6	43 %	3	21 %
Mírné hodnocení		14	100 %	14	100 %
Problematické	VS<78 % a DE<18 %	5	36 %	8	57 %
Ostatní	VS>78 % nebo DE>18 %	9	64 %	6	43 %
		14	100 %	14	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Po volbě vyhovující kritériální hodnoty pro kategorizaci otázek dotazníkového šetření byly otázky rozděleny do třech kategorií – problematické, mezní a neproblematické. Tuto kategorizaci lze vidět v tabulce 2. Mezi neproblematické otázky patří ty, u kterých byly úspěšnosti odpovědí u dotazníkového šetření před besedou vyšší než 80 % nebo míra zlepšení dosáhla 20 %. U těchto otázek buď již nebyl tak velký prostor pro zlepšení díky předchozím znalostem, nebo byl efekt besedy dostatečný, aby úspěšnost v otázkách v dotazníkovém kole po besedě překročila 80 %. Do kategorie mezních otázek spadají otázky, které se pohybují v mezích dvouprocentních bodů přísného a mírného hodnocení. Tedy otázky, u nichž se výchozí stav znalostí pohyboval mezi 78 % a 80 % a dlouhodobý efekt besedy mezi 18 % a 20 %. Třetí a zároveň poslední kategorií otázek jsou otázky problematické, které nedosáhly dostatečného zlepšení. Na tuto kategorii je třeba se nejvíce zaměřit a navrhnout opatření, jak dosáhnout dostatečného efektu.

V tabulce 2 lze vidět, že ve třídě 5. B bylo celkem 5 otázek problematických, 3 otázky mezní a 6 otázek neproblematických. Problematické otázky tvořily 36 % z celkového počtu

otázek. Naproti tomu v třídě 5. A tvoří problematické otázky více než polovinu všech otázek dotazníkového šetření.

Tabulka 2: Kategorizace otázek v 5. třídách

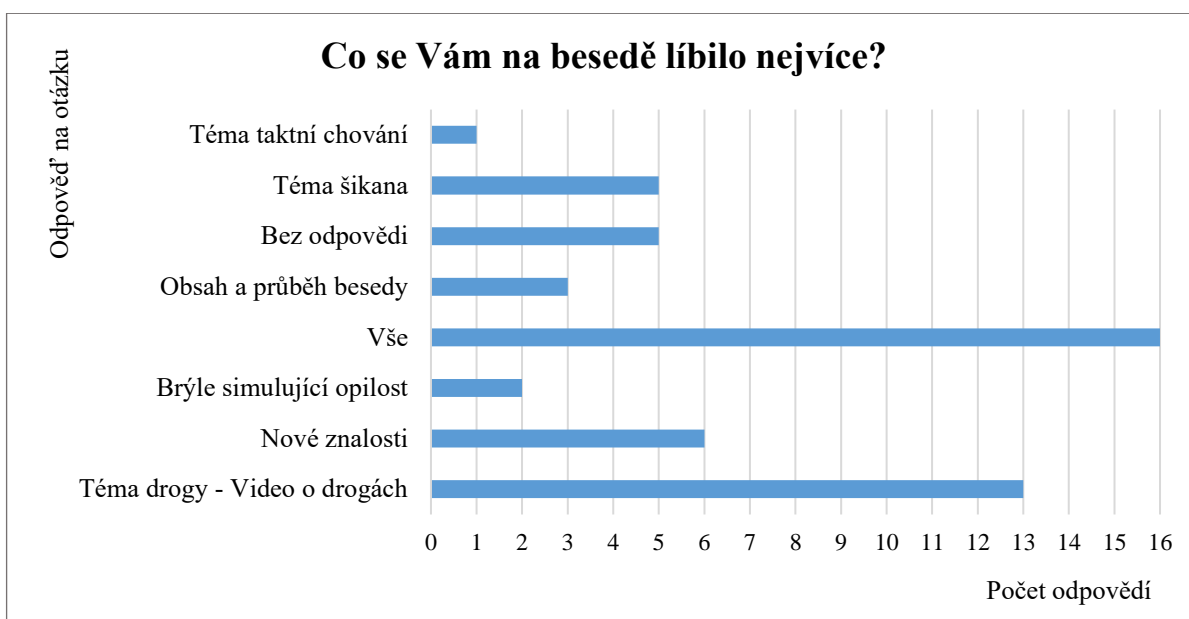
		2.ZŠ 5.B		4.ZŠ 5.A	
		Četnosti	Podíl	Četnosti	Podíl
Problematické	VS<80 % a DE<20 %	5	36 %	8	57 %
Mezní	VS≥78 %<80 % a DE≥18 %<20 %	3	21 %	3	21 %
Neproblematické	VS>80 % nebo DE>20 %	6	43 %	3	21 %
		14	100 %	14	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále bylo testováno, zda se předchozí znalosti žáků 5. tříd různých základních škol liší či ne. Bylo zjištěno, že předchozí znalosti žáků se značně liší pouze u čtyřech otázek, a to u otázek 3, 10, 12 a 15. K tomu, aby se mohla potvrdit tato hypotéza, že se předchozí znalosti žáků jednotlivých tříd opravdu liší, by bylo potřeba více vzorků.

V druhém dotazníkovém kole, tedy v kole probíhajícím bezprostředně po besedě, byl dotazník obohacen o dvě otázky, díky kterým lze vyhodnotit, zda se žákům beseda líbila nebo nelíbila a také co se jim líbilo nejvíce. Byl obohacen o otázku 16 „Ohodnoťte besedu známkou od 1 do 5, kdy 1 je nejlepší (jako ve škole)“ a o otázku 17 „Co se Vám na besedě líbilo nejvíce“. 92 % žáků pátých tříd ohodnotilo besedu známkou 1. Zbýlých 8 % zvolilo známku 2.

Na obrázku 15 jsou znázorněny odpovědi žáků pátých ročníků na otázku 17, která byla součástí druhého dotazníkového kola uskutečněného bezprostředně po besedě. Mezi nejčastější odpovědi na tuto otázku patří odpověď „Vše“ s celkovým počtem odpovědí 16 z 51 respondentů. Druhou nejčastější odpovědí bylo téma drogy a výukové video o návykových látkách s počtem 13 odpovědí. Z odpovědí na tyto dvě otázky lze vyvodit, že beseda u žáků sklídila úspěch.

Obrázek 15: Odpovědi žáků 5. ročníků na otázku 17

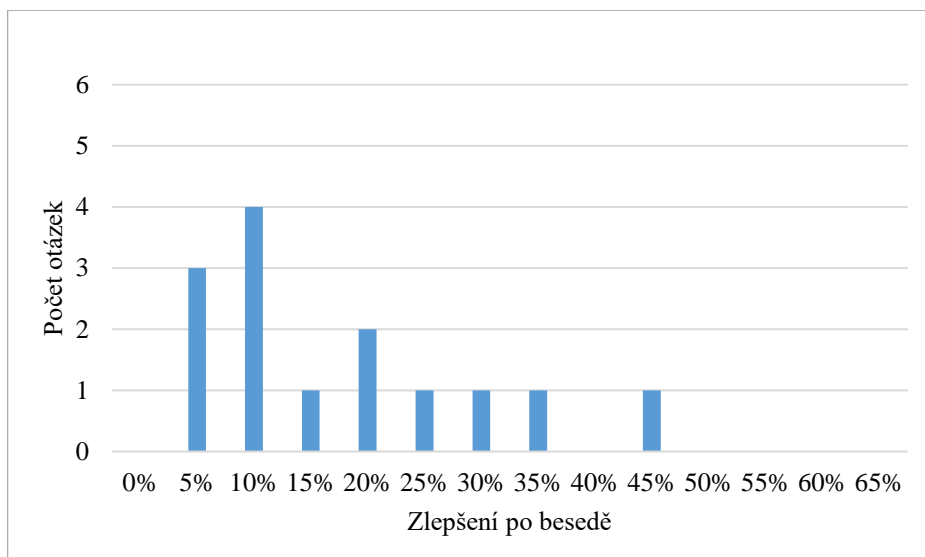
Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Efekt osvětových besed v 9. třídách základních škol

Tato podkapitola se bude věnovat výsledkům dotazníkového šetření žáků z devátých tříd kolínských základních škol. Hlavní cílem podkapitoly je zjistit a porovnat efekt preventivních besed na různých základních školách.

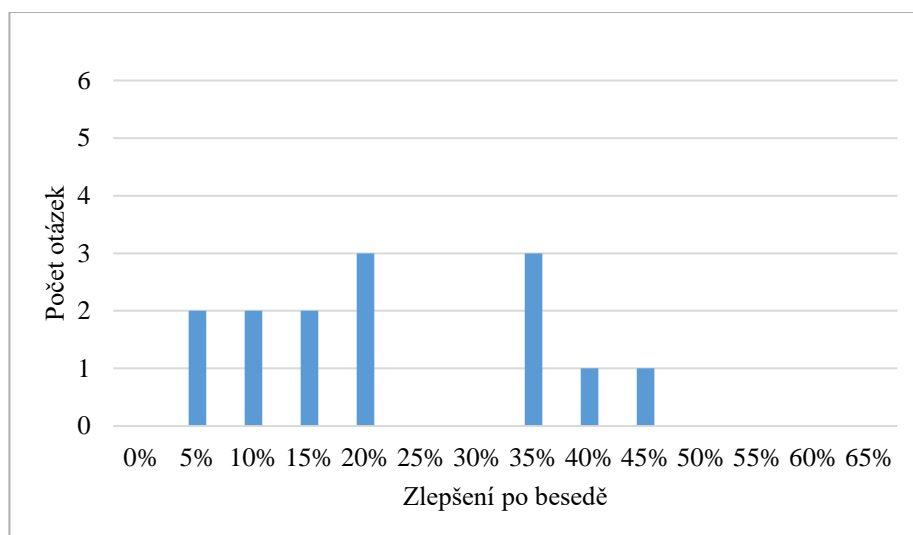
Obdobně jako v přechozí kapitole nalezneme v přílohách G a I grafické znázornění porovnání efektu besedy obou tříd. Vrchní graf představuje porovnání úspěšnosti odpovědí na otázku dotazníkového šetření před besedou a úspěšnosti odpovědí žáků bezprostředně po besedě. Druhý graf srovnává výchozí stav s dlouhodobým efektem besedy. Z grafů již na první pohled plyne, že znalosti žáků devátých tříd jsou logicky vyšší než u žáků tříd pátých. Výchozí znalosti těchto dvou tříd jsou srovnatelné a dlouhodobý efekt osvětových besed byl v obou případech pozitivní. Z těchto grafů lze již nyní vidět, že otázka 7 byla v obou třídách podprůměrná.

Na obrázcích 16 a 17 jsou zobrazeny míry zlepšení znalostí pátých tříd bezprostředně po besedě. K největšímu zlepšení došlo v obou případech u otázky 7 „Spoj drogu s jejím druhem“ a to o 42 a 43 procentních bodů. Naopak k nejnižšímu zlepšení znalostí došlo u otázky 15 „Spoj telefonní čísla pro tísňová volání“. U této otázky došlo zlepšení znalostí pouze o tři procentní body, a to z důvodu velice bohatých předchozích znalostí. V třídě 9. A 2. ZŠ došlo k průměrnému zlepšení o 15 procentních bodů a v třídě 9. A 4. ZŠ o 20 procentních bodů.

Obrázek 16: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 2. ZŠ 9. A bezprostředně po besedě

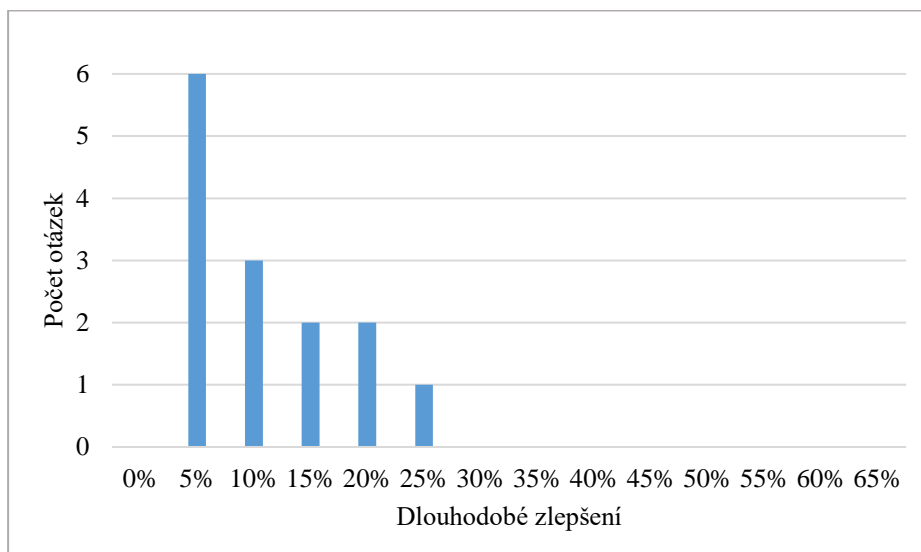
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 17: Četnosti otázek dle zlepšení znalostí žáků 4. ZŠ 9. A bezprostředně po besedě

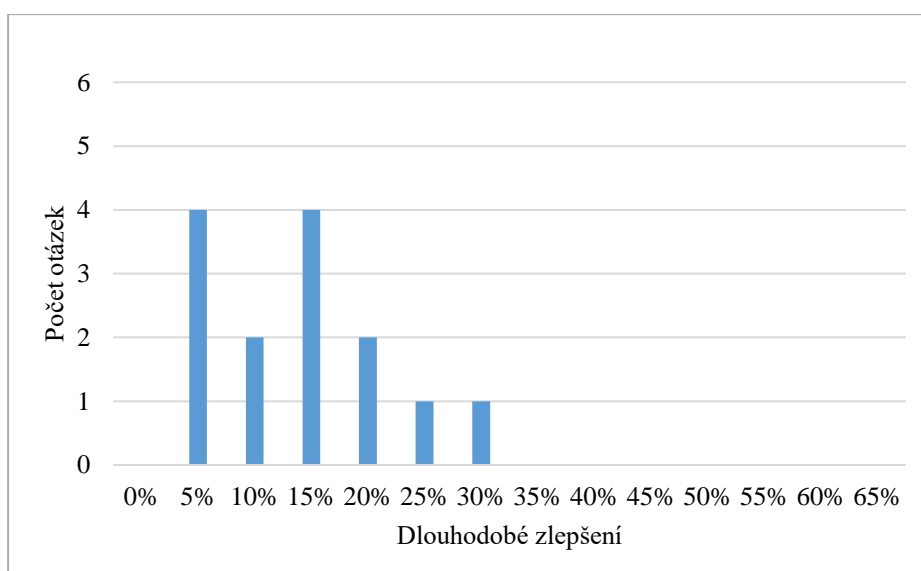
Zdroj: Vlastní zpracování

Podobná situace je znázorněna i na obrázcích 18 a 19, kde lze vidět porovnání efektu besed v devátých třídách z dlouhodobého hlediska. Tedy po měsíčním odstupu. K největšímu zlepšení znalostí došlo u otázky 4 „Vyberte, co je správné (bezpečné) a to o 20 a 22 procentních bodů. V 9. A 4. ZŠ došlo také k nárůstu míry zlepšení u otázky 2 „Co je to kriminalita“ o 26 %. Efekt zapomnění způsobil pokles průměrného dlouhodobého zlepšení. Průměrné dlouhodobé zlepšení v 9. A 2. ZŠ činilo 9 procentních bodů a v 9. A 4. ZŠ 12 procentních bodů.

Obrázek 18: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 2. ZŠ 9. A

Zdroj: Vlastní zpracování

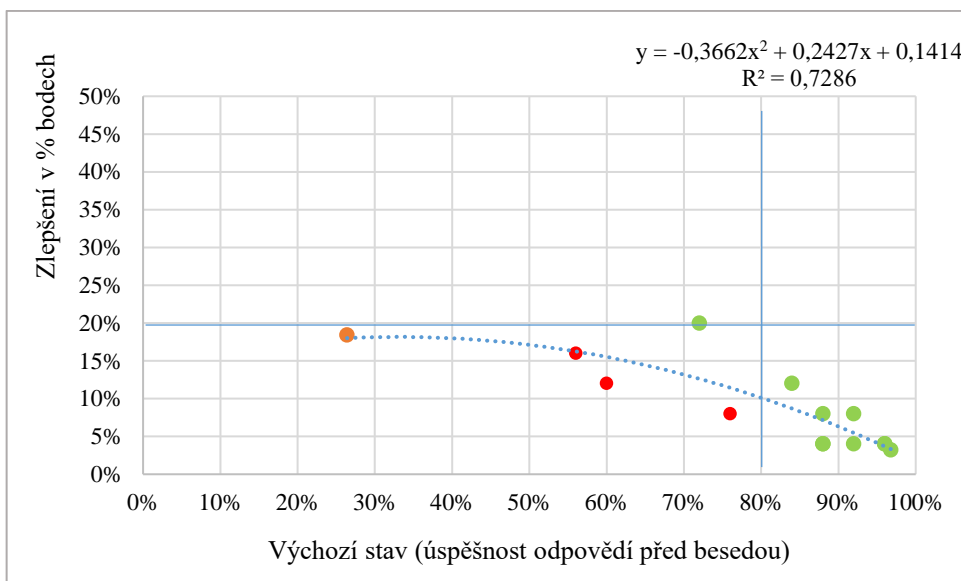

Obrázek 19: Četnosti otázek dle dlouhodobého zlepšení znalostí žáků 4. ZŠ 9. A

Zdroj: Vlastní zpracování

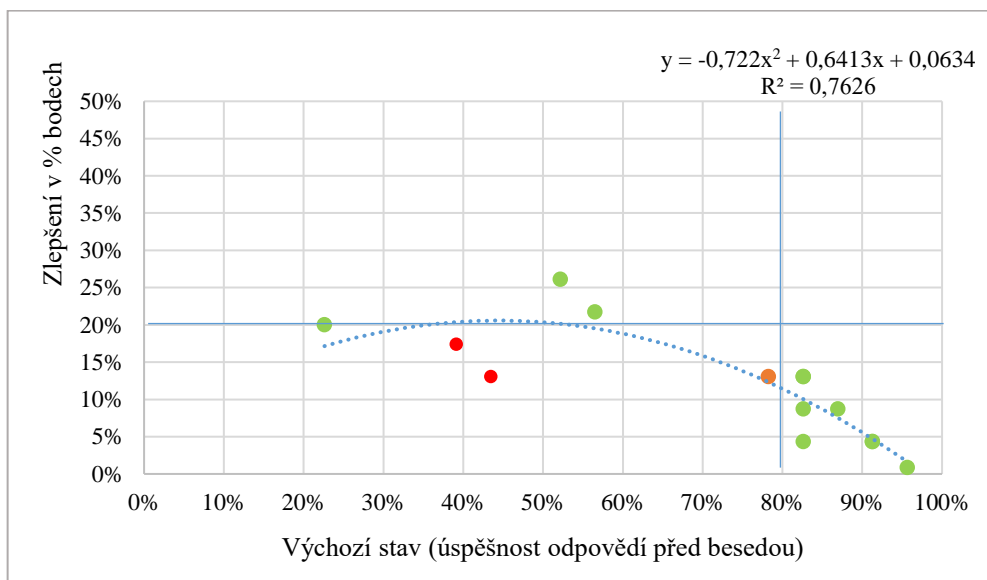
Následující dva obrázky, obrázek 20 a 21, zobrazují dlouhodobý efekt besedy v devátých třídách. Na ose x nalezneme hodnoty výchozího stavu znalostí žáků – úspěšnost odpovědí před besedou. Osa y představuje zlepšení v procentních bodech s měsíčním odstupem od besedy. Stejně jako v předchozí podkapitole byla pro lepší orientaci v grafu zvýrazněna hranice 80 % výchozího stavu a hranice 20 % míry zlepšení znalostí. Tyto hranice rozdělují graf do čtyř kvadrantů. Ve III. kvadrantu se nacházejí červeně a oranžově zvýrazněné otázky. Červené otázky jsou otázky problematické a oranžové otázky mezní. V případě třídy

9. A 2. ZŠ se zde nacházejí tři problematické otázky a v případě třídy 9. A 4. ZŠ dvě. V obou případech se většina otázek nachází ve IV. kvadrantu grafů, a to z důvodu vysokých předchozích znalostí.

Obrázek 20: Dlouhodobý efekt besedy v 2. ZŠ 9. A

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 21: Dlouhodobý efekt besedy v 4. ZŠ 9. A

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro co nejjasnější znázornění výsledků dotazníkového šetření byl opět zvolen polynom 2. stupně, který zobrazí výsledky lépe než přímka. Dále můžeme z grafu vyčíst, že v případě třídy 9. A 2. ZŠ získáme po besedě i v případě nulové předchozí znalosti v průměru 42 procentních bodů celkové úspěšnosti v odpovědích na průměrnou otázku a navíc

se ke každému procentu úspěšné odpovědi na základě předchozích znalostí přidá 61 procentních bodů této předchozí zkušenosti. V případě třídy 9.A 4. ZŠ získáme po besedě i v případě nulové předchozí znalosti v průměru 45 procentních bodů celkové úspěšnosti v odpovědích na průměrnou otázku a navíc se ke každému procentu úspěšné odpovědi na základě předchozích znalostí přidá 58 procentních bodů této předchozí zkušenosti.

Po grafickém znázornění výsledků dotazníkového šetření znovu následovalo rozčlenění otázek do kategorií na otázky problematické a ostatní. Rozdělení otázek lze vidět v tabulce 3. Tato kategorizace proběhla na základě posouzení výše znalostí před besedou (VS) a dlouhodobého efektu (DE). Pro tuto kategorizace otázek byla zvolena dvě kritéria a důvod jejich volby je vysvětlen v předchozí kapitole. Kdybychom otázky členili pouze do dvou kategorií na problematické a ostatní, byly v třídě 9. A 2. ZŠ pouze tři otázky problematické a v třídě 9. A 4. ZŠ dvě.

Tabulka 3: Kategorizace otázek dle přísného a mírného hodnocení v 9. třídách

Přísné hodnocení		2.ZŠ 9.A		4.ZŠ 9.A	
		Četnosti	Podíl	Četnosti	Podíl
Problematické	VS<80 % a DE<20 %	4	29 %	3	21 %
Ostatní	VS>80 % nebo DE>20 %	10	71 %	11	79 %
Mírné hodnocení		14	100 %	14	100 %
Problematické	VS<78 % a DE<18 %	3	21 %	2	14 %
Ostatní	VS>78 % nebo DE>18 %	11	79 %	12	86 %
		14	100 %	14	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále byly otázky rozděleny dle mírného kritéria do třech kategorií – problematické, mezní a ostatní. Toto rozdělení je zobrazeno v tabulce 4. Podmínky jednotlivých kategorií otázek jsou vysvětleny v předchozí podkapitole. Ve třídě 9. A 2. ZŠ byly otázky rozděleny následovně: 3 problematické, 1 mezní a 10 neproblematických. Podíl problematických otázek činí 21 %. Ve třídě 9. A 4. ZŠ byly 2 otázky problematické, 1 mezní a 11 neproblematických. 14 % otázek bylo pro tuto třídu žáků problematických.

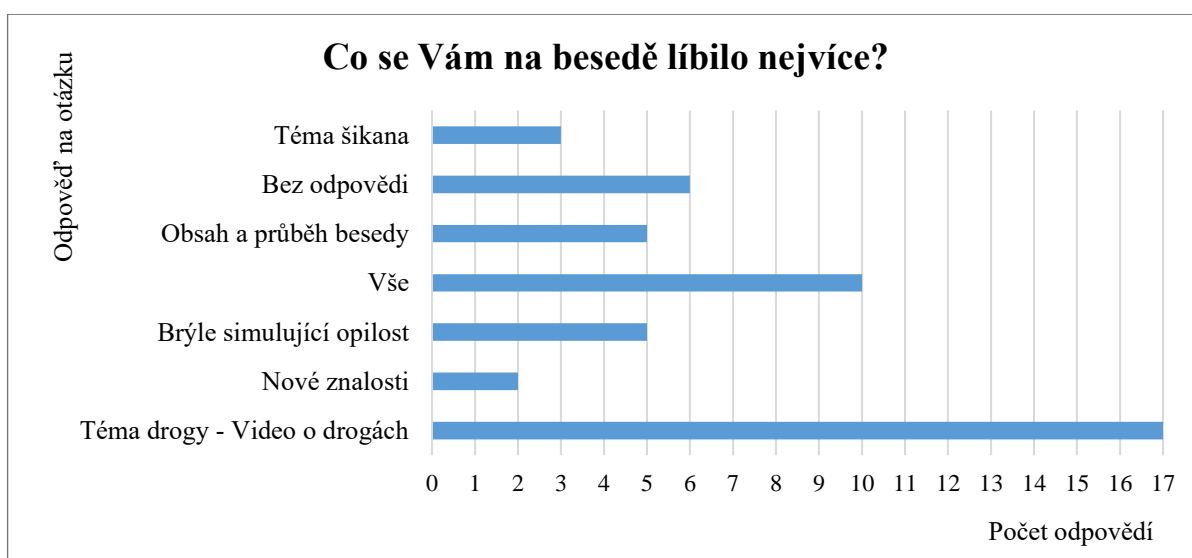
Tabulka 4: Kategorizace otázek v 9. třídách

		2.ZŠ 9.A		4.ZŠ 9.A	
		Četnosti	Podíl	Četnosti	Podíl
Problematické	VS<80 % a DE<20 %	3	21 %	2	14 %
Mezní	VS≥78 %<80 % a DE≥18 %<20 %	1	7 %	1	7 %
Neproblematické	VS>80 % nebo DE>20 %	10	71 %	11	79 %
		14	100 %	14	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dalším krokem této analýzy bylo testování předchozích znalostí žáků devátých tříd. Cílem bylo zjistit, zda se předchozí znalosti žáků různých škol liší či ne. V případě těchto dvou tříd nebyly nalezeny otázky, ve kterých by se značně lišily. Pro přesnější výsledky by bylo potřeba více vzorků.

I v případě devátých ročníků byl v druhém dotazníkovém kole, tedy v kole probíhajícím bezprostředně po besedě, dotazník obohacen o dvě otázky (otázky 16 a 17). 88 % žáků devátých tříd ohodnotilo besedu známkou 1, 10 % žáků známkou 2 a 2 % známkou 3. Na obrázku 22 lze vidět přehled odpovědí žáků 9. ročníků na otázku 17 „Co se Vám na besedě líbilo nejvíce?“. Nejčastější odpověď na tuto otázku byla „téma drogy – video o drogách“. Tuto odpověď sdílelo celkem 17 žáků ze 48. Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď „Vše“.

Obrázek 22: Odpovědi žáků 9. ročníků na otázku 17

Zdroj: Vlastní zpracování

Shrnutí analýzy

Díky analýze efektu osvětových besed, které jsou prováděny jako preventivní činnost oddělení prevence na kolínských základních školách, bylo zjištěno, že tyto besedy mají velice dobrý efekt na žáky základních škol z krátkodobého hlediska v průměru o 19 procentních bodů v případě 5. tříd a o 14 procentních bodů v případě tříd devátých. Bohužel na žáky působí efekt zapomnění a s ním klesá dlouhodobý efekt besed. V grafech v přílohách F – I jsou červeným kroužkem znázorněny problematické otázky. Je tedy možné sledovat, jak s časovým odstupem roste počet problematických otázek. V případě třídy 5. B z 2. ZŠ stoupl počet problematických otázek z 1 na 5. V 5. A z 4. ZŠ stoupl počet problematických otázek dvojnásobně ze 4 na 8. V případě 9. tříd není nárůst tak velký. V 9. A z 2. ZŠ stoupl počet těchto otázek z 1 na 3 a v 9. A z 4. ZŠ z 0 na 2. Je tedy třeba se zamyslet nad tím, zda by bylo možné snížit tento efekt zapomnění a zajistit tak lepší dlouhodobý efekt besed. Nicméně z dotazníkového šetření vyplynulo, že žáky tyto besedy baví a velice se jim líbí. Dále bylo zjištěno, že některé otázky besedy jsou nepřiměřené věku. Pro 5. ročníky jsou některá témata příliš náročná a v tomto věku jim ještě nezvládají rozumět. Mezi tato témata patří například druhy drog, odborné termíny jako prevence nebo taktní chování. Naopak pro 9. ročníky jsou některá témata besedy příliš snadná. Příkladem těchto témat mohou být například tísňová telefonní čísla nebo použité injekční stříkačky. Velice důležité jsou také předchozí znalosti, na které žáci besedou navazují. Čím více předchozích znalostí mají, tím lepší je stav znalostí žáků po besedě.

4.4 Návrh opatření

Pro zvýšení efektu besedy, jak dlouhodobého, tak i krátkodobého bude navrženo několik opatření. Po shrnutí výsledků analýzy následovaly tři řízené rozhovory – první s preventivní oddělení prevence MP Kolín paní Helenou Honkiszovou a následující dva s vyučujícími na jednotlivých základních školách. Tyto osoby měly k dispozici výsledky dotazníkového šetření a na jejich základě bylo navrženo několik návrhů. Cílem těchto rozhovorů bylo získat řadu opatření pro zlepšení efektu osvětových besed a také zjistit, jak jinak probíhá preventivní činnost na základních školách.

Přehled problematických otázek v jednotlivých třídách je zobrazen v tabulce 5. Žákům dělaly největší problémy otázky 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 a 15. Jejich zadání lze nalézt v již zmiňované tabulce. Výsledky otázek jsou barevně zvýrazněné. Červeně zvýrazněné otázky jsou otázky problematické, oranžově mezní a zeleně zvýrazněné jsou neproblematické. Z tabulky vyplývá, že ne všechny tyto otázky byly pro všechny žáky problematické. Otázky 2,

3 a 12 byly problematické pro většinu žáků bez ohledu na věk. Zbylé otázky způsobovaly problém převážně jen mladším žákům pátých tříd.

Řízený rozhovor č. 2

1. Jaké byste navrhla opatření pro zvýšení úspěšnosti odpovědí na otázku 2 „Co je kriminalita“?

„Tato otázka navádí ke správnosti odpovědi nejen pod písmenem d) loupež, vražda, znásilnění, krádež, ale i pod písmenem b) páčání něčeho špatného. Kriminalita vlastně je páčání něčeho špatného, takže by mohla být za správnou odpověď považována i odpověď b). V tomto případě by bylo do budoucna lepší, aby žáci sami nesprávné jednání, které lze nazvat kriminalitou, definovali. Dle mého názoru toto povede ke snadnějšímu zapamatování problematiky.“

2. Jaké byste navrhla opatření pro zvýšení úspěšnosti odpovědí na otázku 3 „Vyberte nejlepší vysvětlení slova prevence“?

„S tímto pojmem se žáci setkávají již od útlého věku, jen si toto slovo nedokážou tak rychle spojit se situací – např. preventivní lékařská prohlídka, preventivní očkování, preventivní stomatologická prohlídka atd. Určitě by bylo lepší zkusit tento odborný termín vysvětlit v této spojitosti, s tím, co děti znají. Dle mého názoru si pak lépe odvodí pojem prevence, který je spojený se slovem kriminalita. Tak, jako je malým dětem (prvňáčkům) vysvětlován nález použité injekční stříkačky jako stříkačka „zlá“ (odhozená narkomanem po injekční aplikaci návykové látky) a stříkačka „hodná“ (odběry krve, očkování).“

3. Jaké byste navrhla opatření pro zvýšení úspěšnosti odpovědí na otázku 7 „Spoj drogu a druh drogy“?

„Otázka 7 je dle výsledků dotazníku opravdu těžká, zvláště pro žáky 5. ročníků. Přesto, že je součástí besedy krátké výukové video, kde jsou jednotlivé návykové látky rozřazeny do jednotlivých skupin, žáci spíše vnímají jen základní rozdělení – tolerované, netolerované návykové látky a děj tragického příběhu sourozenců Petra a Lenky. Možná bude při další práci s touto věkovou skupinou žáků lepší, když se tato problematika nebude probírat tak odborně a dopodrobna a výuka povede k jednoduššímu a srozumitelnějšímu vysvětlení. Tedy postačí rozdělení návykových látek na tolerované, netolerované, popřípadě zjednodušeně vysvětlit způsob užití a následky těchto návykových látek.“

4. Jaké byste navrhla opatření pro zvýšení úspěšnosti odpovědí na otázku 12 „Co si představuješ pod pojmem taktní chování“?

„Dnešní uspěchaná doba vede člověka k jednání „urvat si co nejvíce pro sebe a nebrat ohledy na druhé“. Je to o výchově. I když by se mohlo zdát, že toto téma, ve srovnání s ostatními, tak trochu vyčnívá, popřípadě se do besedy „prevence kriminality“ ne tak zcela hodí, je možné i u dětí menších spatřovat nehezké chování mezi sebou ve třídě – posmívání se, pošklebování, žalování apod. Umění taktu se musíme učit i my dospělí. Je smutné, že v dnešní době vítězí ten neslušný, kterého rodiče vedou k tomu „být osobností“, tedy mít za každou cenu pravdu. Nenaucí-li se děti taktnímu chování v mladším věku, nepochopí, že to znamená umět se vžít do situace člověka, se kterým právě jednáme. Naučit se představit si, jak se s námi v tu chvíli cítí, jak vnímá naše slova. Uvědomuji si, že toto téma může být pro malé děti náročné na pochopení, ale dle mého názoru je třeba, aby se v něm děti začali orientovat už v mladém věku.“

5. Jaká další opatření na zlepšení efektu besedy byste navrhla?

„Dále mne napadlo ve spolupráci se školami uspořádat na vybraná témata soutěž pro jednotlivá družstva 5. ročníků, kde by znalosti dětí prověřily právě otázky na téma „prevence kriminality – jak se zachováš v určitých situacích“. Děti jsou soutěživé, hravé a mají rády odměny. Dále bychom mohli častěji pořádat literární soutěže žáků různých ročníků základních, ale třeba i středních kolínských škol. Tyto soutěže již byly v minulosti párkrát uspořádány. Jedná se o soutěž, kdy žáci mají na zadané téma (z oblasti prevence kriminality) napsat slohovou práci. Děti tato soutěž donutí přemýšlet nad danou problematikou, procvičí si psaní slohové práce a my získáme přehled o tom, jak děti o tomto tématu smýšlí a uvažují.“

Řízený rozhovor č. 3

1. Jaká opatření byste navrhla pro zvýšení efektu preventivních besed pro žáky základních škol?

„S paní preventistkou MP Kolín paní Honkiszovou naše škola spolupracuje již několik let. Besedy sklízí u žáků velký úspěch a vždy se těší na další. Paní Honkiszová odvádí svou práci velice dobře a má skvělý přístup k žákům. Pro zvýšení efektu těchto besed bych navrhla zvýšit jejich četnost, i když vím, že je to časově náročné. Dále mne napadlo, že bychom v rámci splnění minimální prevence na naší škole, mohli ve spolupráci s paní preventistkou průběžně opakovat témata těchto besed a prohlubovat tak znalosti žáků. Pokud by nám poskytla nějaké

materiály, nebyl by problém jednou za čas vyhradit pár minut pro zopakování problematiky prevence kriminality. Dalším návrhem by mohly být nějaké soutěže pro děti. Děti jsou hravé a soutěže mají rádi.“

2. Jak probíhá prevence na 2. Základní škole v Kolíně?

„Mimo preventivní besedy MP Kolín máme dvakrát do roka projektové dny. V rámci těchto projektových dnů se zaměřujeme právě na problematiku prevence kriminality a další témata nejen z oblasti bezpečnosti (první pomoc, bezpečná jízda na kole, třídění odpadu, drogy apod.). Žáci mají tyto projektové dny velice rádi. Dále na žáky působíme preventivně v rámci učiva například v předmětu prvouka.“

Řízený rozhovor č. 4

1. Jaká opatření byste navrhla pro zvýšení efektu preventivních besed pro žáky základních škol?

„Na tyto besedy se naši žáci vždy těší. Děti mají rádi paní preventistku a její přístup k nim. Pár těchto besed jsem již s žáky absolvovala a vím, že některá témata jsou pro žáky opravdu náročná. Navrhla bych přizpůsobit tematiku a náročnost otázek věku žáků a na témata, která jsou pro žáky náročnější k zapamatování bych se zaměřila nejvíce. Nebylo by špatné zvážit zaměření jednotlivých besed vždy jen na jedno téma – například drogy, bezpečná jízda na kole atd. Dále je třeba podrobněji vysvětlovat odborné termíny, se kterými se děti často setkávají, ale jsou pro ně náročné k pochopení (prevence, kriminalita).“

2. Jak probíhá prevence na 4. Základní škole v Kolíně?

„Prevence probíhá na naší škole pouze v rámci některých vyučovaných předmětů, a hlavně právě díky preventivním besedám oddělení prevence Městské policie Kolín. Přibližně jednou za rok navštěvují žáci Otevřený klub Céčko.“

Tabulka 5: Přehled problematických otázek, na které je třeba se zaměřit

Zadání otázky		Škola, třída	Výchozí stav	Efekt besedy (% body)	Dlouhodobý efekt
2	Co je to kriminalita?	2.ZŠ 5.B	56 %	26 %	11 %
		4.ZŠ 5.A	42 %	25 %	17 %
		2.ZŠ 9.A	76 %	16 %	8 %
		4.ZŠ 9.A	52 %	39 %	26 %
3	Vyberte nejlepší vysvětlení slova "prevence".	2.ZŠ 5.B	52 %	19 %	0 %
		4.ZŠ 5.A	13 %	13 %	8 %
		2.ZŠ 9.A	60 %	28 %	12 %
		4.ZŠ 9.A	39 %	35 %	17 %
5	Do jakého věku je při jízdě na kole povinné nosit cyklistickou helmu?	2.ZŠ 5.B	74 %	26 %	15 %
		4.ZŠ 5.A	67 %	29 %	21 %
		2.ZŠ 9.A	88 %	12 %	8 %
		4.ZŠ 9.A	78 %	17 %	13 %
7	Spoj: Droga a druh drogy	2.ZŠ 5.B	9 %	21 %	7 %
		4.ZŠ 5.A	8 %	28 %	7 %
		2.ZŠ 9.A	26 %	42 %	18 %
		4.ZŠ 9.A	23 %	43 %	20 %
8	Proč jsou použité injekční stříkačky tak nebezpečné?	2.ZŠ 5.B	78 %	19 %	11 %
		4.ZŠ 5.A	67 %	29 %	17 %
		2.ZŠ 9.A	96 %	4 %	4 %
		4.ZŠ 9.A	91 %	4 %	4 %
10	Co je to šikana?	2.ZŠ 5.B	78 %	11 %	4 %
		4.ZŠ 5.A	42 %	17 %	13 %
		2.ZŠ 9.A	92 %	8 %	8 %
		4.ZŠ 9.A	83 %	9 %	4 %
11	Co uděláte, když uvidíte, že někdo někoho šikanaže?	2.ZŠ 5.B	81 %	11 %	7 %
		4.ZŠ 5.A	75 %	17 %	13 %
		2.ZŠ 9.A	88 %	8 %	4 %
		4.ZŠ 9.A	87 %	13 %	9 %
12	Co si představíte pod pojmem taktní chování?	2.ZŠ 5.B	30 %	30 %	19 %
		4.ZŠ 5.A	4 %	21 %	13 %
		2.ZŠ 9.A	56 %	32 %	16 %
		4.ZŠ 9.A	43 %	30 %	13 %
13	Jak se zachováte, pokud zjistíte, že vás někdo sleduje?	2.ZŠ 5.B	81 %	15 %	11 %
		4.ZŠ 5.A	71 %	8 %	4 %
		2.ZŠ 9.A	92 %	8 %	4 %
		4.ZŠ 9.A	83 %	13 %	9 %
15	Spoj telefonní čísla pro tísňová volání.	2.ZŠ 5.B	73 %	11 %	5 %
		4.ZŠ 5.A	79 %	16 %	13 %
		2.ZŠ 9.A	97 %	3 %	3 %
		4.ZŠ 9.A	96 %	3 %	1 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě řízených rozhovorů a výsledků analýzy jsou navržena následující opatření, která povedou k zvýšení dlouhodobého i krátkodobého efektu osvětových besed na základních školách.

Zvýšení četnosti besed

Osvětové besedy na téma prevence kriminality se uskutečňují v třídách kolínských základních škol maximálně jednou do roka. Pokud by se zvýšila četnost těchto besed, žákům by byla jednotlivá témata předkládána častěji, a tak by si tato témata i lépe zapamatovali. Aby bylo možné zvýšit četnost těchto preventivních aktivit, bylo by nezbytně nutné přiřadit paní Heleně Honkiszové tým lidí, který by ji s těmito preventivními činnostmi pomáhal. Paní preventistka organizuje vždy tyto besedy zcela sama. Bohužel v takovém počtu základních škol v Kolíně je téměř nemožné do budoucna zvládnout vyšší četnost besed, pokud budou zastávány pouze jednou osobou.

Studijní materiály, pracovní listy

Dalším návrhem opatření, které by bylo možné zavést, jsou studijní materiály v podobě pracovních listů, obrázků, omalovánek, křížovek pro žáky na některá témata besed, které by je doprovázely a po besedě by žákům zůstaly jako materiály k opakování. Děti jsou hravé a nejrůznější obrázky a pracovní listy jim pomáhají udržet pozornost a lépe si tak problematiku zapamatovat. Celý průběh besedy by byl doprovázen pracovními listy s různými úkoly na jednotlivá témata besedy a při jejich správném vyplnění by děti dostaly odměnu. Odměna by byla pro děti motivací k udržení pozornosti. Podobné pracovní listy by poté byly dětem poskytovány i mimo besedy během vyučování (například o projektových dnech) a sloužily by tak jako opakování problematiky v rámci učiva na základní škole.

Dle analýzy odpovědí na otázky 16 a 17 bylo zjištěno, že žáky zaujal výukový video spot o návykových látkách. Podobných spotů existuje nespočet. I tyto video spoty mohou být opatřením vedoucím k zvýšení efektu osvětových besed.

Soutěže

Jedním z možných řešení by bylo uspořádat pro žáky základních škol soutěže, kdy by proti sobě soutěžily skupiny žáků různého věku. Žáci celé školy by byli rozděleni do skupin (smíšené zastoupení žáků každého věku v každé skupině) a plnili by různé úkoly týkající se prevence (kvízy, nácvik nebezpečných situací, první pomoc, bezpečná jízda na kole). Za každý úkol by získali body a na konci soutěže by byl vyhlášen vítěz, který by byl náležitě odměněn. Dále by žáci vytvořili „plakát“, kde by v heslech uvedli, nakreslili, co se naučili nového a nejlepší z nich by se vystavily v prostorách školy. Tyto soutěže by bylo vhodné uspořádat v rámci projektových dnů na základních školách.

Další formou opatření by mohly být i již zmíněné literární soutěže na témata z oblasti prevence kriminality. Žáci by tak byli nuceni přemýšlet o dané problematice a zároveň by si procvičili psaní slohových prací. Díky těmto soutěžím je možné získat přehled o tom, jak žáci přemýšlí o daných problémech a nebezpečných situacích. Tuto soutěž by vyhodnocoval vyučující žáků a preventista. U mladších ročníků by se hodnotil zejména obsah. U žáků druhého stupně by byla hodnocena i stránka gramatická. Tuto soutěž by bylo možné uspořádat pro všechny základní školy najednou.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zhodnotit preventivní opatření zaměřená na snížení kriminality ve vybrané obci a na základě vyhodnocení analýzy navrhnout doporučení. S ohledem na uvedený cíl byla bakalářská práce věnována aktuálnímu tématu zaměřenému na prevenci kriminality vybrané obce. V dnešní době jsme přímo obklopeni nebezpečnými situacemi, které nás mohou snadno zasáhnout a cílem prevence kriminality je být na tyto situace připraven a snižovat nebo dokonce eliminovat jejich negativní dopady. Podstatou připravenosti na takové situace je informovanost občanů, o kterou se v obcích snaží instituce zajišťující prevenci kriminality.

Součástí bakalářské práce bylo vymezení tématu za použití odborné literatury. Práce popisuje a vysvětluje pojmy týkající se tématu práce jako kriminalita, druhy kriminality, bezpečnost v České republice a prevence kriminality. Dále je popsán vývoj kriminality jak v České republice, tak i konkrétně ve městě Kolín. Z této části práce vyplývá, že kriminalita s postupem času za poslední léta neustále klesá.

Další částí práce byla samotná charakteristika obce Kolín, její obecný popis, geografie, rozdělení obce ale i demografie. Část práce je také věnována nejruznějším aktivitám provozovaným v rámci prevence kriminality na místní úrovni. Na bezpečnosti města se podílejí nejenom základní složky IZS, ale také město, obecní policie a nejruznější neziskové organizace. Chloubou města je portál „Bezpečný Kolín“ zřízen v rámci stejnojmenného projektu, který si klade za cíl zvýšit informovanost a bezpečnost občanů a podílí se na prevenci kriminality obce.

Hlavní částí práce byla část analytická a návrhová. V této části práce bylo vyhodnoceno dotazníkové šetření, které bylo provedeno za účelem zjištění efektu osvětových besed na základních školách. Tyto osvětové besedy jsou organizovány oddělením prevence Městské policie Kolín. Díky dotazníkovému šetření bylo vyhodnoceno, že se tyto besedy žákům základních škol velice líbí a že na ně mají dobrý vliv. Z dlouhodobého hlediska je ale třeba zavést opatření pro zvýšení efektu osvětových besed. Mimo dotazníkové šetření byla součástí této práce řada řízených rozhovorů, díky kterým bylo zjišťováno, jaké preventivní aktivity zajišťuje Městská policie Kolín a jaká doporučení by navrhla sama preventistka a vyučující na vybraných základních školách pro zlepšení efektu osvětových besed. Obecně lze vyhodnotit, že město Kolín dbá o pocit bezpečí svých občanů a v oblasti prevence kriminality je velice aktivní.

POUŽITÁ LITERATURA

BEZPEČNÝ KOLÍN. *Bezpečnost města* [online]. 2017. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <http://www.bezpecnykolin.cz/bezpecnost-mesta>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vývoj obyvatelstva ve městě Kolín*. Český statistický úřad [online]. 2017. [cit. 2017-11-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11240/17829520/Kolin.pdf/a042ec21-e037-4d9f-8143-a8332a2f4742?version=1.8>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Základní poslání a služební slib* [Online]. 2017. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>

KICZKO, L. a L. ADAMČÍKOVÁ. *Slovník společenských věd: filozofia, politológia, sociológia, psychológia, estetika, právo*. Bratislava: Slovenské Pedagogické Nakl., 1997. ISBN 978-80-08-02592-8.

KOLÍN OFICIÁLNÍ PORTÁL. *O městě*. Kolín oficiální portál [online]. 2017. [cit. 2017-10-29]. Dostupné z: <http://www.mukolin.cz/cz/o-meste/zakladni-informace/geograficke-informace/>

KOLÍN PRŮBĚŽNĚ.CZ. *Zprávy* [online]. 2015 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://kolin.prubezne.cz/zpravy/789-deti-z-kolinskych-skol-a-skolek-se-opet-setkaji-s-moznymi-riziky.html>

KRAUS, B. a J. HRONCOVÁ, Univerzita Hradec Králové a Pedagogická fakulta. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-080-1.

KUCHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 978-80-7179-813-2.

MAPA KRIMINALITY. *Mapa kriminality* [online]. 2017. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/>

MARTÍNEK, Z. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.

MĚSTSKÁ POLICIE KOLÍN. *O městské policii Kolín* [online]. 2017 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.mpkolin.cz/?index>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚOVÝCHOVY. *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020*. [online]. 2017. [cit. 2017-12-26].

Dostupné z: <http://www.vzdelavani2020.cz/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice.html>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015* [online]. 2015. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/1386521/Bezpecnostni_strategie_2015.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Prevence kriminality České republiky* [online]. 2016. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Legislativa, prevence* [online]. 2014. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/legislativa-prevence-docx.aspx

MORAVCOVÁ, E., Z. PODANÁ a J. BURIÁNEK. *Delikvence mládeže: trendy a souvislosti*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-860-3.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Sociální oblast*. Koordinace prevence kriminality v rámci ČR a MSK [online]. 2017. [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/koordinace-prevence-kriminality-v-ramci-cr-a-msk-42715/

NOVOTNÝ, O. a J. ZAPLETAL. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5.

OBČANSKÁ PORADNA NYMBURK. *Občanské sdružení Respondeo* [online]. 2016. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.opnymburk.cz/>

PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA STŘEDOČESKÉHO KRAJE. *Informace o nás* [online]. 2008. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.pppstredoceska.cz/onas.php>

POLICIE ČR. *Informační servis. Statistiky* [online]. 2017a. [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kriminalita-jiz-nekolik-let-klesa-a-stoupa-objasnenost-trestnych-cinu.aspx>

POLICIE ČR. *Prevence-Pomoc obětem TČ* [online]. 2017b. [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/obet-trestneho-cinu-a-poskozeny-v-trestnim-rizeni.aspx>

PROSTOR PLUS o.p.s. *Co děláme* [online]. 2016. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://www.prostor-plus.cz/>

Zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě.

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.

Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii.

ZOUBKOVÁ, I. a M. MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex: Trivis, 2004. ISBN 978-80-86795-05-8.

ZZS STŘEDOČESKÉHO KRAJE. *O nás* [online]. 2017. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.uszssk.cz/o-nas/soucasnost>

ŽÁK, T. *Strategický plán prevence kriminality města Kolína na období let 2016 - 2019* [online]. 2016. Dostupné z:

http://www.bezpecnykolin.cz/data/File/Strategie_prevence_kriminality_Kolin_2016-2019.pdf

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník použitý k zjištění míry efektivnosti preventivních besed na ZŠ

Příloha B – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 5. B z 2. Základní školy

Příloha C – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 5. A z 4. Základní školy

Příloha D – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 9. A z 2. Základní školy

Příloha E – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 9. A z 4. Základní školy

Příloha F – Porovnání efektu besedy v třídě 5. B na 2. Základní škole

Příloha G – Porovnání efektu besedy v třídě 5. A na 4. Základní škole

Příloha H – Porovnání efektu besedy v třídě 9. A na 2. Základní škole

Příloha I – Porovnání efektu besedy v třídě 9. A na 4. Základní škole

Příloha A – Dotazník použitý k zjištění míry efektivnosti preventivních besed na ZŠ

Dobrý den, jmenuji se Štěpánka Kubů, jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Pardubice, Fakulty ekonomicko-správní, programu Ekonomika a management, oboru Management ochrany podniku a společnosti. Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako podklad mé bakalářské práce. Dotazník je neanonymní z důvodu sledování postupného vývoje znalostí problematiky. Zakroužkujte prosím jednu správnou odpověď. Pokud je na výběr škála od 1 do 5, zakroužkujte vybranou hodnotu. Dotazník obsahuje otevřené otázky. V tomto případě odpovězte slovně. Děkuji za pravdivé vyplnění.

Příjmení, jméno:

Třída:

1) Pohlaví:

- a) žena
- b) muž

2) Co je to kriminalita?

- a) opisování úkolů od spolužáků
- b) páchání něčeho špatného
- c) krádež, loupež, hraní si na hřišti
- d) loupež, vražda, znásilnění, krádež („správná odpověď“)
- e) věda, kterou se zabývají složky integrovaného záchranného systému

3) Vyberte nejlepší vysvětlení slova „prevence“.

- a) procházení
- b) předcházení („správná odpověď“)
- c) slušné zacházení
- d) docházení do školy každý den
- e) slušné chování

4) Vyberte, co je správné (bezpečné).

- a) po cestě ze školy si zkrátím cestu přes park, který vůbec neznám
- b) klíče od domu nosím na viditelném místě, nejlépe na krku
- c) vchod od domu nechávám vždy otevřený, aby návštěva nemusela zvonit
- d) výtahem nikdy nejezdím s cizími lidmi („správná odpověď“)
- e) pokud potkám cizí osobu, budu si s ní povídat o své rodině

5) Do jakého věku je při jízdě na kole povinné nosit cyklistickou helmu?

- a) 15
- b) 16
- c) 17
- d) 18 („správná odpověď“)
- e) 21

6) Co jsou to drogy?

- a) návykové látky („správná odpověď“)
- b) věci, které máme rádi
- c) prášky na bolest hlavy
- d) oblíbená jídla od babičky
- e) kapalné látky

7) Spoj:

Droga	Druh drogy
a) extáze	halucinogenní
b) pivo	taneční
c) houbičky	tolerované
d) marihuana	stimulační
e) kokain	canabinoidy

8) Proč jsou použité injekční stříkačky tak nebezpečné?

- a) mohou se o ni píchnout a vykrváčet
- b) protože mnoho lidí z nich má strach
- c) šíří nemoci („správná odpověď“)

9) Pokud najdeš použitou injekční stříkačku, co s ní uděláš?

- a) zavolám policii („správná odpověď“)
- b) zavolám hasiče
- c) donesu ji nejbližšímu lékaři
- d) vezmu si ji domů
- e) vyhodím ji do koše

10) Co je to šikana?

- a) hádka s kamarádem
- b) vypůjčení věci cizí osoby bez optání
- c) psaní zpráv na mobilním telefonu během vyučovací hodiny
- d) vyrušování
- e) fyzický útok, obtěžování, ponižování, špatné chování k ostatním („správná odpověď“)

11) Co uděláte, když uvidíte, že někdo někoho šikana?

- a) povím o tom rodičům, paní učitelce nebo jinému dospělému („správná odpověď“)
- b) nechám si to pro sebe, protože nechci mít problémy
- c) přidám se na stranu toho, kdo šikana a budu ho krýt a pomáhat mu
- d) okoukám, jak se to dělá a budu šikanovat někoho jiného, protože to je cool
- e) neudělám nic, nezajímá mě to

12) Co si představíte pod pojmem taktní chování?

- a) šeptání, šfouchání
- b) zvědavost
- c) ohleduplnost, příjemnost („správná odpověď“)
- d) zírání, významné pohledy
- e) čtení cizích dopisů, narušování soukromí

13) Jak se zachováte, pokud zjistíte, že vás někdo sleduje?

- a) začnu hlasitě volat o pomoc
- b) schovám se
- c) budu se držet na veřejných místech mezi lidmi („správná odpověď“)
- d) začnu utíkat

14) Co NEPATŘÍ do základních složek Integrovaného záchranného systému?

- a) Policie ČR
- b) Hasičský záchranný sbor
- c) Security („správná odpověď“)
- d) Zdravotnická záchranná služba

15) Spoj telefonní čísla pro tísňová volání:

a) 150	Obecní (městská) policie
b) 155	Policie ČR
c) 158	Hasičský záchranný sbor
d) 156	Jednotné evropské číslo tísňového volání
e) 112	Zdravotnická záchranná služba

16) Ohodnoťte besedu známkou od 1 do 5, kdy 1 je nejlepší (jako ve škole).

1 2 3 4 5

17) Co se Vám na besedě líbilo nejvíce?

.....
.....

Pozn.: Otázky 16 a 17 byly použity pouze v dotaznících, které žáci vyplňovali bezprostředně po besedě.

Priloha B – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 5. B z 2. Základní školy

Re sp on de nt	2.0	2.1	2.2	3.0	3.1	3.2	4.0	4.1	4.2	5.0	5.1	5.2	6.0	6.1	6.2	7.0	7.1	7.2	8.0	8.1	8.2	9.0	9.1	9.2	10. 0	10. 1	10. 2	11. 0	11. 1	11. 2	12. 0	12. 1	12. 2	13. 0	13. 1	13. 2	14. 0	14. 1	14. 2	15. 0	15. 1	15. 2			
1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	3	3	3			
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5	
3	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	2	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	
5	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	3	
6	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
7	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5
8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
9	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	5	5	5			
10	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3		
11	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3		
12	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	3	5	3		
13	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2		
14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	2	2	2	
15	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
17	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	2	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3		
18	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	3	5	5			
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	5	5	5		
20	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
21	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
22	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3		
23	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	3	5	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
24	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
25	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	2	3	2	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2		
26	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	5	5	5		
27	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
Ce lke m	15	22	18	14	19	14	14	26	21	20	27	24	24	27	26	12	40	21	21	26	24	24	27	26	21	24	22	22	25	24	8	16	13	22	26	25	24	26	25	99	11 4	10 6			
%	56	81	67	52	70	52	52	96	78	74	10 0	89	89	10 0	96	9	30	16	78	96	89	89	10 0	96	78	89	81	81	93	89	30	59	48	81	96	93	89	96	93	73	84	79			

Priloha C – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 5. A z 4. Základní školy

Re sp on de nt	2.0	2.1	2.2	3.0	3.1	3.2	4.0	4.1	4.2	5.0	5.1	5.2	6.0	6.1	6.2	7.0	7.1	7.2	8.0	8.1	8.2	9.0	9.1	9.2	10. 0	10. 1	10. 2	11. 0	11. 1	11. 2	12. 0	12. 1	12. 2	13. 0	13. 1	13. 2	14. 0	14. 1	14. 2	15. 0	15. 1	15. 2		
1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
2	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
3	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5	
4	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5	
5	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
6	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	3	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	3	5	5
7	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
8	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	2	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	5	5	3		
9	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5		
10	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	5	3		
11	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	5	5	5		
12	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	2	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
13	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	3	2	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
14	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	3	3	
15	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	3	3	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3	5	5		
16	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	3	3	3		
17	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3		
18	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
19	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
20	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5		
21	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	3	2	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5		
22	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	2	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5		
23	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	5	5		
24	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	2	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	5	5	5		
Ce lke m	10	16	14	3	6	5	10	20	17	16	23	21	19	22	21	9	42	17	16	23	20	21	23	22	10	14	13	18	22	21	1	6	4	17	19	18	19	22	21	95	11 4	11 0		
%	42	67	58	13	25	21	42	83	71	67	96	88	79	92	88	8	35	14	67	96	83	88	96	92	42	58	54	75	92	88	4	25	17	71	79	75	79	92	88	79	9	92		

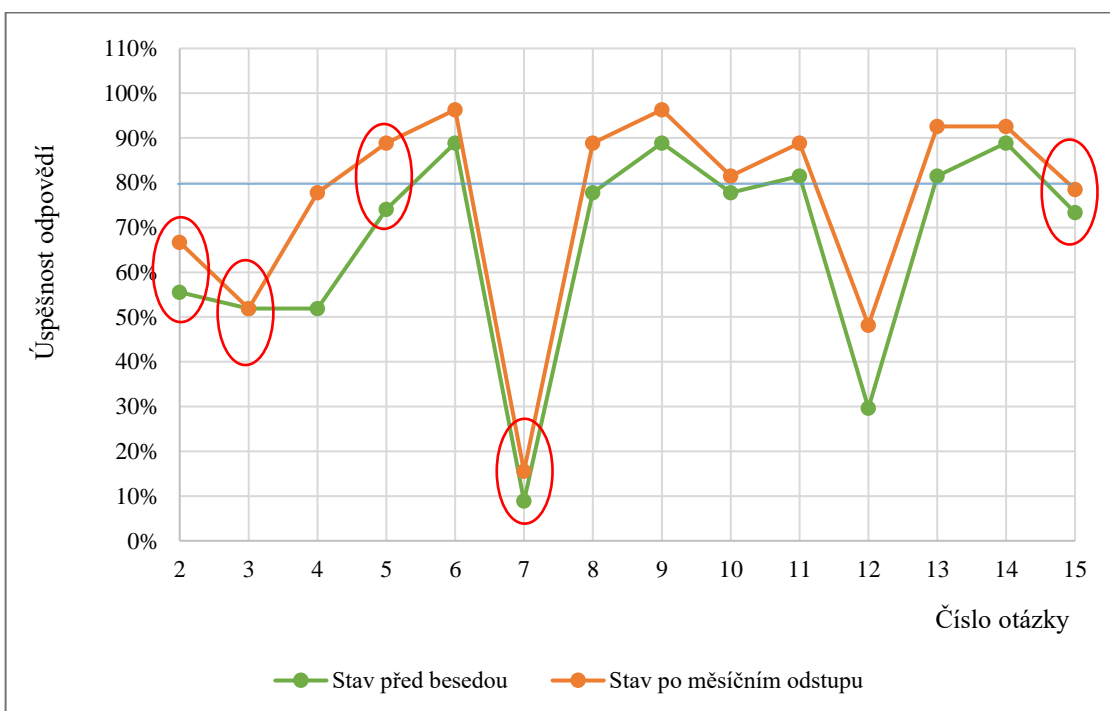
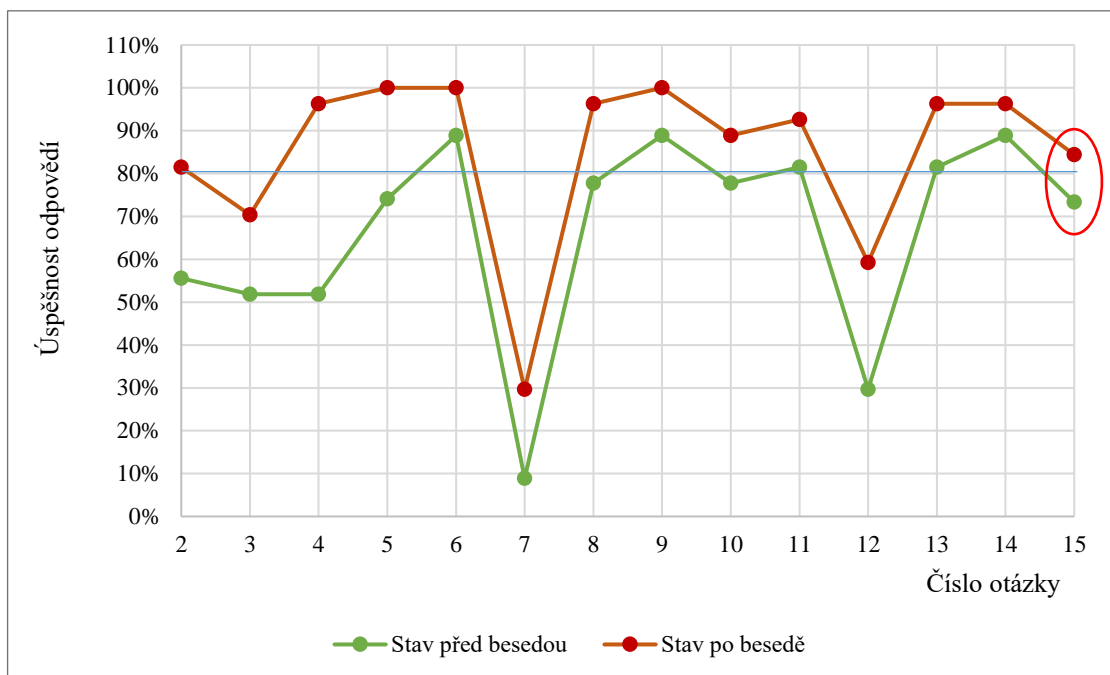
Priloha D – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 9. A z 2. Základní školy

Re sp on de nt	2.0	2.1	2.2	3.0	3.1	3.2	4.0	4.1	4.2	5.0	5.1	5.2	6.0	6.1	6.2	7.0	7.1	7.2	8.0	8.1	8.2	9.0	9.1	9.2	10.0	10.1	10.2	11.0	11.1	11.2	12.0	12.1	12.2	13.0	13.1	13.2	14.0	14.1	14.2	15.0	15.1	15.2		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	3	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	5	5	5	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
4	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5	
5	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
6	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	5	5	5		
7	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
8	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	5	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	3	5	5	
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	2	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
11	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
12	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
13	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	5	5	5		
14	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	2	3	3	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5		
15	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
18	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	5	5	5		
19	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
20	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5	5	5		
21	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
22	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	5	5			
23	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
25	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5		
Ce lke m	19	23	21	15	22	18	18	24	23	22	25	24	24	25	25	33	85	56	24	25	25	22	24	23	23	25	25	22	24	23	14	22	18	23	25	24	21	25	24	12 1	12 5	12 5		
%	76	92	84	60	88	72	72	96	92	88	10 0	96	96	10 0	10 0	26	68	45	96	10 0	10 0	88	96	92	92	10 0	10 0	88	96	92	56	88	72	92	10 0	96	84	10 0	96	97	10 0	10 0		

Priloha E – Výsledky dotazníkového šetření žáků třídy 9. A z 4. Základní školy

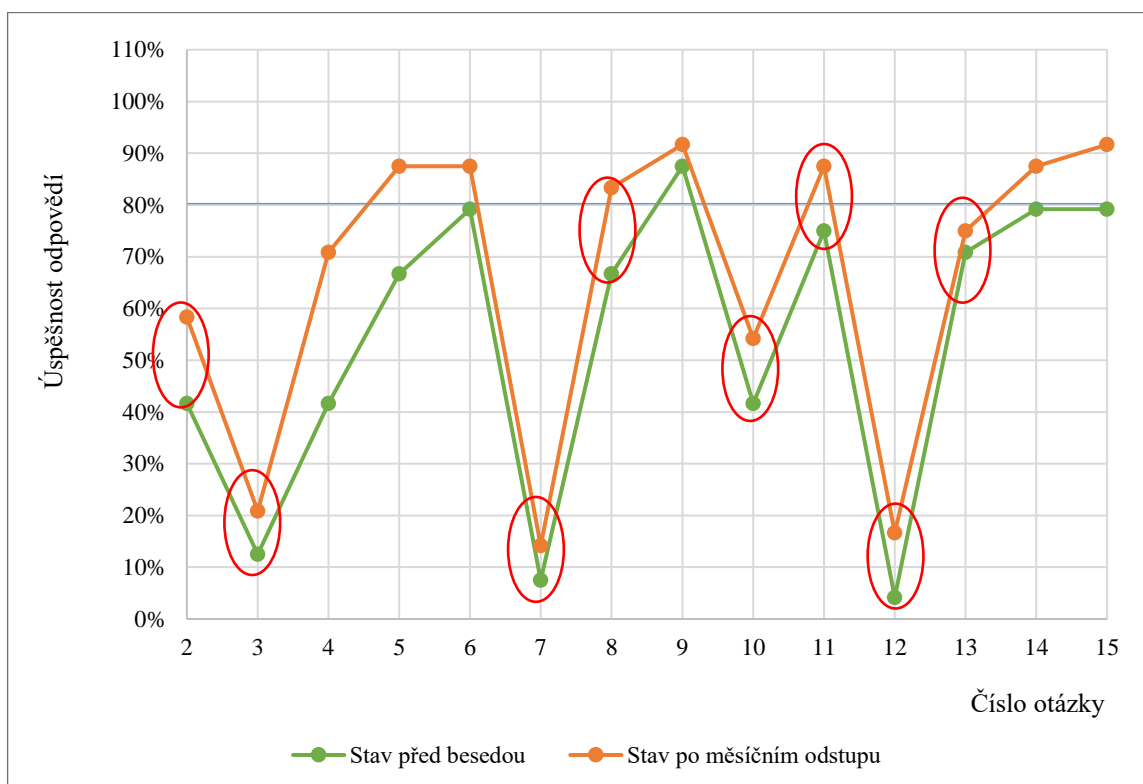
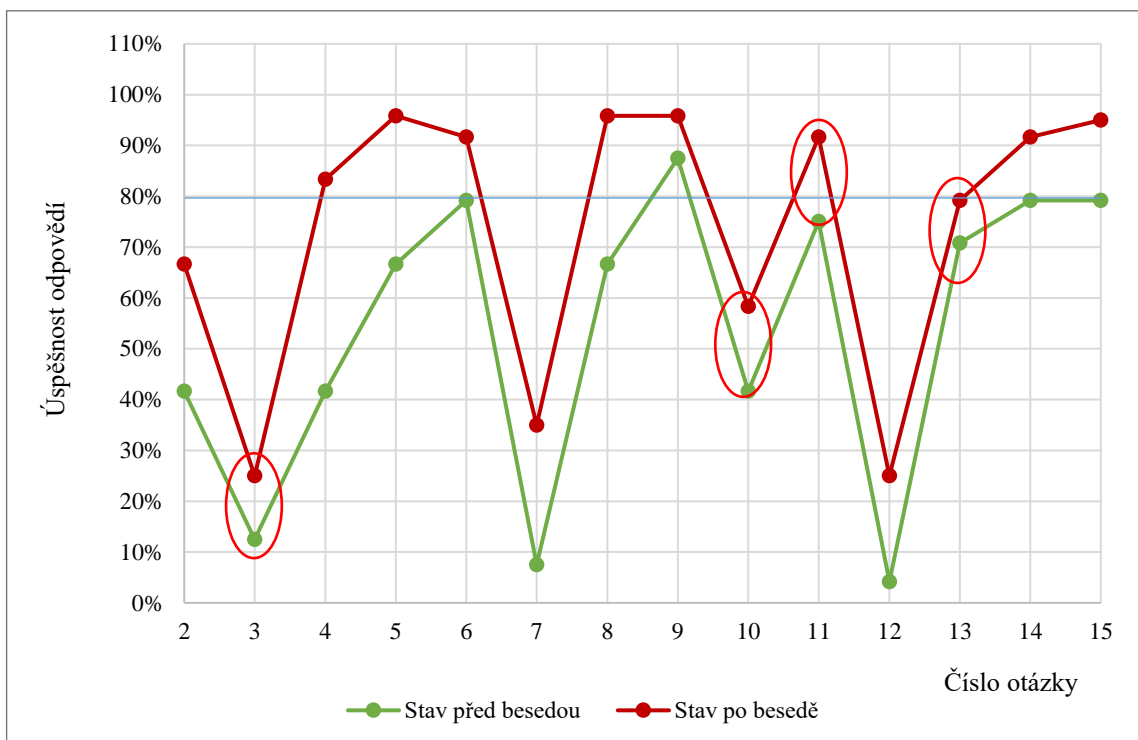
Re sp on de nt	2.0	2.1	2.2	3.0	3.1	3.2	4.0	4.1	4.2	5.0	5.1	5.2	6.0	6.1	6.2	7.0	7.1	7.2	8.0	8.1	8.2	9.0	9.1	9.2	10.0	10.1	10.2	11.0	11.1	11.2	12.0	12.1	12.2	13.0	13.1	13.2	14.0	14.1	14.2	15.0	15.1	15.2		
1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	3	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
2	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	5	5	5		
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	5	5	5
5	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
6	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
7	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
8	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	2	5	3	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	5	5	5		
9	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3
10	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
11	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
12	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	5	5	5	
13	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
14	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
15	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
16	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
17	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	5	5	5
18	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	3	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3
19	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
20	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5
21	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
22	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	5	5	5	
23	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	
Ce lke m	12	21	18	9	17	13	13	20	18	18	22	21	21	23	22	26	76	49	21	22	22	19	23	22	19	21	20	20	23	22	10	17	13	19	22	21	19	23	22	11	11	11		
%	52	91	78	39	74	57	57	87	78	78	96	91	91	100	96	23	66	43	91	96	96	83	100	96	83	91	87	87	100	96	43	74	57	83	96	91	83	100	96	98	97			

Příloha F – Porovnání efektu besedy v třídě 5. B na 2. Základní škole

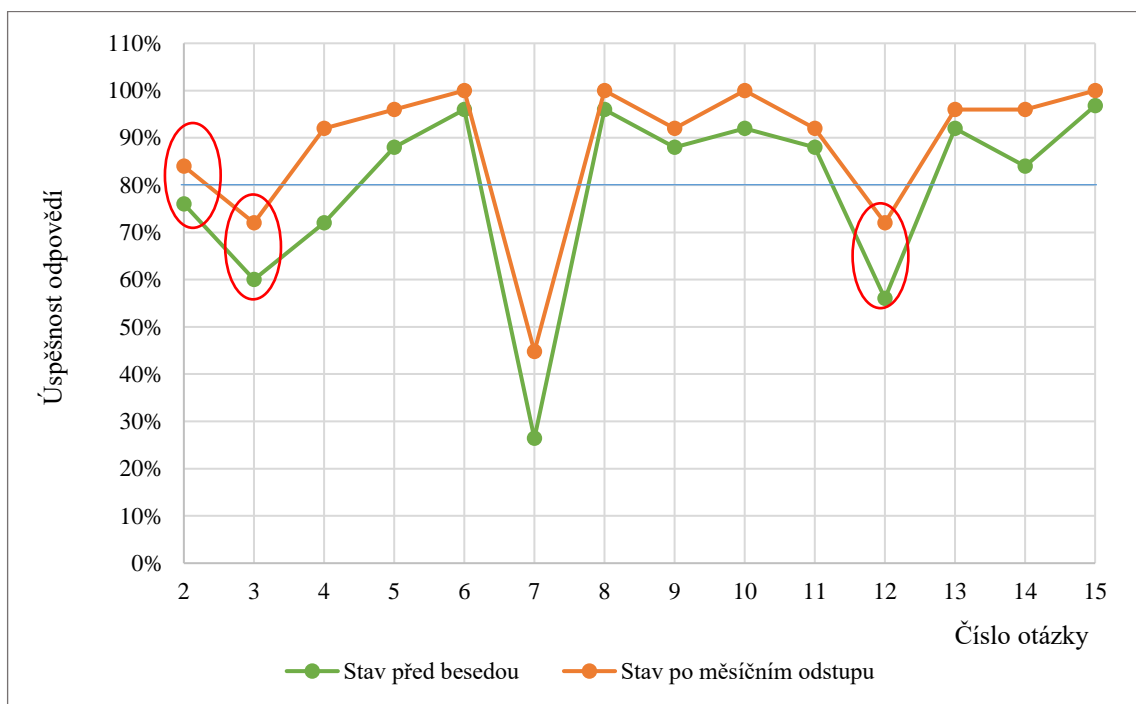
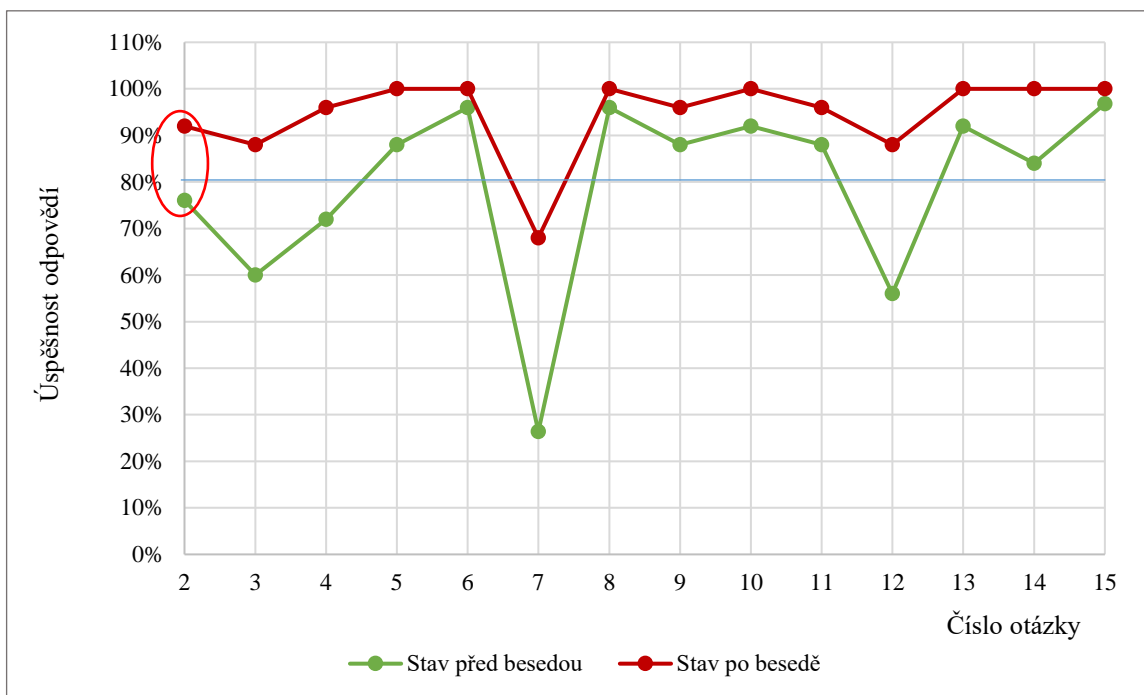
Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha G – Porovnání efektu besedy v třídě 5. A na 4. Základní škole

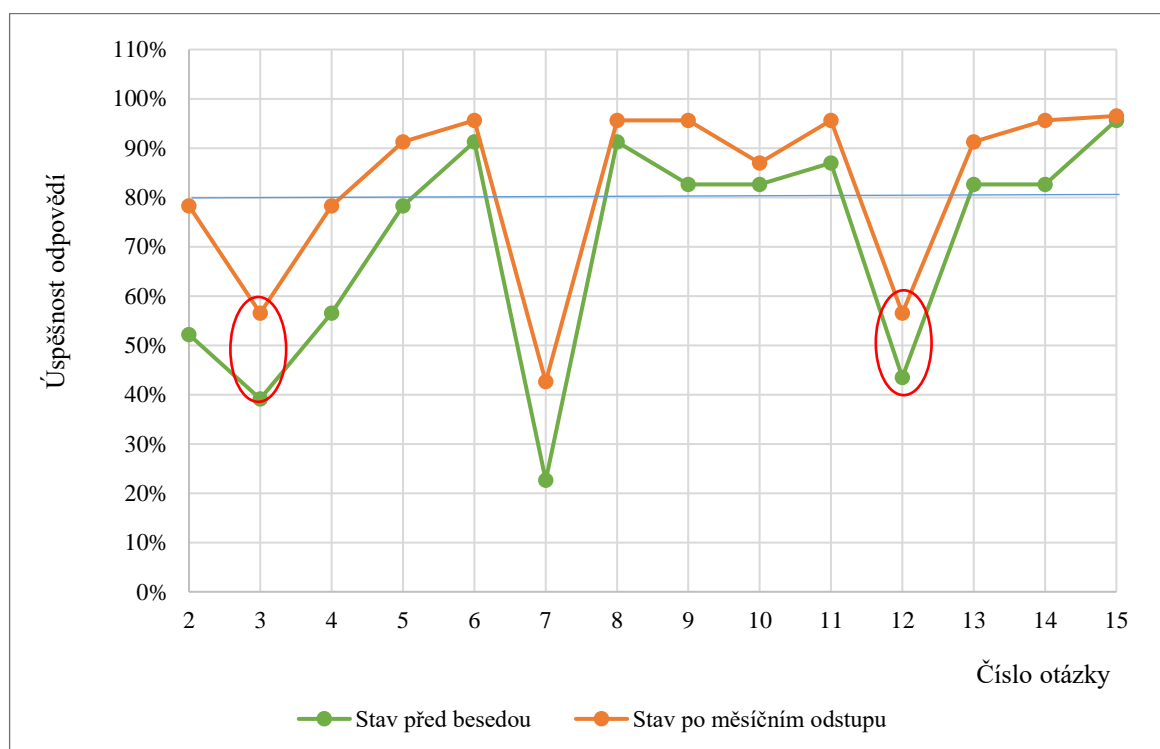
Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha H – Porovnání efektu besedy v třídě 9. A na 2. Základní škole

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha I – Porovnání efektu besedy v třídě 9. A na 4. Základní škole

Zdroj: Vlastní zpracování